

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Навчально-науковий інститут заочної та післядипломної освіти
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
освітнього ступеня «Магістр»

**на тему: «Шляхи покращення фінансової
діяльності Приватної агроторгової фірми
«Винниківська» Пустомитівського району
Львівської області»**

Виконав: студент 7 курсу, групи Фін-71
Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

Чапранська Т.І.
(прізвище та ініціали)

Керівник: Рубай О.В.
(прізвище та ініціали)

Рецензент: _____
(прізвище та ініціали)

Дубляни 2024

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Навчально-науковий інститут заочної та післядипломної освіти
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній ступінь Магістр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та
страхування

(назва кафедри)

_____ (підпис)

к.е.н., доц. Грицина О.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАВДАННЯ **НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Чапранській Тетяні Іванівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) **«Шляхи покращення фінансової діяльності
Приватної агроторгової фірми «Винниківська» Пустомитівського
району Львівської області»**

керівник проекту (роботи) Рубай О.В., к.е.н., доцент.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЛНУП від «27» жовтня 2023 року № 572/к-с

2. Строк подання студентом проекту (роботи) до «12» грудня 2023 року

3. Вихідні дані до проекту (роботи) *річні фінансові та статистичні звіти
агрофірми, методичні рекомендації, рекомендована література*

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань,
які потрібно розробити):

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи фінансової діяльності підприємства

1.1. Сутність та значення фінансової діяльності підприємства.

1.2. Фактори, що впливають на фінансову діяльність підприємства.

1.3. Методика дослідження

Розділ 2. Фінансова діяльність приватного підприємства агроторгової
фірми «Винниківська»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз фінансового стану ПП ПАФ «Винниківська»

2.3. Оцінка ефективності фінансової діяльності підприємства
 Розділ 3. Напрямки покращання фінансової діяльності підприємства
 3.1. Вдосконалення системи управління фінансами підприємств
 3.2 Шляхи покращення фінансової діяльності підприємства.
 Висновки і пропозиції
 Список використаної літератури.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) *таблиці, рисунки, графіки*

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

7. Дата видачі завдання «16» березня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)
1	Отримання завдання. Вивчення рекомендованої літератури по темі КР. Написання аналітичного огляду. Вивчення об'єкту дослідження. Аналіз існуючого стану об'єкта дослідження.	16.03.23 р.
2	Розробка перспективного рішення та його обґрунтування (написання перспективної частини; виготовлення планової основи для основного варіанту роботи).	27.09.23 р.
3	Розробка та обґрунтування пропозицій щодо реалізації роботи. Написання основної та прогностичної частини роботи, висновків і пропозицій. Редагування та оформлення кінцевого варіанту роботи та інших графічних матеріалів, які представляються до захисту в ЕК.	19.11.23 р.
4	Кінцеве оформлення дипломної роботи, здача КР керівнику, виправлення його зауважень, здача КР на рецензування, кінцеве оформлення ілюстративних матеріалів, таблиць.	26.11.23 р.
5	Підготовка до захисту в ЕК. Пробний захист на випускній кафедрі (написання доповіді й погодження її з керівником КР; виправлення зауважень у графічній частині).	10.12.23 р.

Студент

(підпис)

Чапранська Т.І.

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

Рубай О.В.

(прізвище та ініціали)

УДК 658.14(477)

Кваліфікаційна робота магістра: 87 стор. текст. част., 8 рис., 10 табл., 34 літературних джерел.

Шляхи покращення фінансової діяльності Приватної агроторгової фірми «Винниківська» Пустомитівського району Львівської області.

Чапранська Т.І. – Кваліфікаційна робота магістра. Кафедра фінансів, банківської справи та страхування. – Дубляни, Львівський НУП, 2024 р.

В кваліфікаційній роботі магістра з'ясовано теоретичні засади та особливості організації фінансової діяльності в підприємствах агропромислового комплексу, її економічний зміст та значення. Дано оцінку практичної сторони організації фінансової діяльності в ПАФ «Винниківська» Пустомитівського району, факторів що на неї впливають. Проведено поглиблений аналіз ефективності фінансової діяльності, окреслено напрями покращення організації фінансової діяльності в підприємстві.

Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності агрофірми з метою її покращення на перспективу.

Ключові слова: фінансова діяльність, ефективність, фінансова служба, фінансове забезпечення, кредитування, страхування, оподаткування.

АНОТАЦІЯ

Досліджено теоретичні та практичні аспекти фінансової діяльності підприємства, розглянуто основні завдання, які постають в процесі її здійснення. Проаналізовано фактори, що впливають на фінансову діяльність підприємства. Дано організаційно-економічну характеристику та проведено поглиблений аналіз фінансового стану ПАФ «Винниківська». Досліджено показники, які використовують для здійснення оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства. Виявлено та запропоновано власні шляхи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства, які залежать від особливостей галузі, в якій працює підприємство.

Ключові слова: фінансова діяльність, ефективність, фінансова служба, фінансове забезпечення, кредитування, страхування, оподаткування..

ANNOTATION

The theoretical and practical aspects of the financial activity of the enterprise are studied, the main tasks that arise in the process of its implementation are considered. Factors affecting the financial activity of the enterprise were analyzed. The organizational and economic characteristics are given and an in-depth analysis of the financial condition of the «Vynnikivska» PAF is carried out. The indicators that are used to assess the efficiency of the financial activity of the enterprise have been studied. Own ways of increasing the efficiency of the company's financial activity, which depend on the specifics of the industry in which the company operates, have been identified and proposed.

Keywords: financial activity, efficiency, financial service, financial support, lending, insurance, taxation.

ЗМІСТ

	Вступ	стор
1	Теоретичні основи фінансової діяльності підприємства	
1.1.	Сутність та значення фінансової діяльності підприємства.	
1.2	Фактори, що впливають на фінансову діяльність	
1.3	Методика дослідження	
2	Фінансова діяльність підприємства приватного підприємства ПАФ «Винниківська»	
2.1	Організаційно-економічна характеристика підприємства	
2.2	Аналіз фінансового стану ПП ПАФ «Винниківська»	
2.3	Оцінка ефективності фінансової діяльності підприємства	
3	Напрямки покращання фінансової діяльності підприємства	
3.1	Вдосконалення системи управління фінансами підприємств	
3.2	Шляхи покращення фінансової діяльності підприємства.	
	Висновки і пропозиції	
	Список використаної літератури	

ВСТУП

Фінансова діяльність підприємства є одним з найважливіших аспектів його діяльності. Від її результатів залежить фінансове становище підприємства, його здатність до розвитку та конкурентоспроможності. У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем конкуренції, підприємствам необхідно постійно шукати шляхи покращання своєї фінансової діяльності.

Тема дипломної роботи є актуальною, оскільки вона дозволяє розглянути теоретичні основи фінансової діяльності підприємства, проаналізувати її стан на конкретному підприємстві та розробити рекомендації щодо її покращання.

Питання теоретичних аспектів, сутності та особливостей організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання знайшли своє відображення в працях: Кірейцева Г. Г., Подольської В.О, Яріш О.В., Безбородової Т.В. З'ясуванням проблем організації ефективної фінансової діяльності в сучасних умовах фінансової кризи приділили увагу Дончак Л.Г., Ціхановська О.М., Аверіна М.Ю. У своїх наукових доробках вони висвітлили зміст фінансового становища та його значення в забезпеченні фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

Окреслення шляхів зміцнення фінансового стану підприємств та покращення фінансової діяльності були в центрі уваги Тридід О.М., Орехової К.В., Рудницької О., Карпенко Г., Шаповалової І.О.

Мета кваліфікаційної роботи - розробити шляхи покращання фінансової діяльності підприємства на основі аналізу його фінансового стану.

Для досягнення окресленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити сутність та значення фінансової діяльності підприємства;
- визначити основні завдання фінансової діяльності підприємства;
- проаналізувати фактори, що впливають на фінансову діяльність підприємства;

- оцінити фінансовий стан підприємства;
- проаналізувати фінансові результати підприємства;
- проаналізувати фінансову стійкість підприємства;
- розробити напрями покращання фінансової діяльності підприємства.

Для вирішення поставлених завдань у дипломній роботі використано такі методи дослідження: науково-теоретичний аналіз літературних джерел з теми дослідження, статистичний аналіз фінансової звітності підприємства, методи логічного та системного аналізу.

Об'єктом дослідження є фінансова діяльність підприємства.

Предметом дослідження є шляхи покращання фінансової діяльності приватного підприємства агроторгової фірми «Винниківська».

Наукову новизну проведеного магістерського доробку складає низка отриманих в ході дослідження результатів теоретико - методологічного та практичного характеру і полягає в системному обґрунтуванні теоретико-методичних положень і розробленні практичних рекомендацій щодо організації ефективної фінансової діяльності та підвищення ефективності використання фінансового потенціалу на підприємстві.

Період дослідження охоплює 2020-2022 роки.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновку, рекомендацій, списку використаної літератури.

Розділ 1. Теоретичні основи фінансової діяльності підприємства

1.1. Сутність та значення фінансової діяльності підприємства.

Фінансова діяльність є невід'ємною частиною життя сучасного суспільства і важливою складовою економічного розвитку. Фінансова діяльність забезпечує доступ до фінансового капіталу для підприємств, що стимулює їх розвиток та розширення. Це важливо для створення нових робочих місць, розвитку виробництва та підтримки інновацій.

Фінансова діяльність дозволяє раціонально використовувати ресурси. Вона ефективно розподіляє грошові потоки та інвестує в цю сферу, де це найбільше необхідно. Фінансова система допомагає збирати грошові кошти від інвесторів та розподіляти їх між споживаючими суб'єктами економіки (підприємствами, урядом, громадянами тощо). Ефективна фінансова система посилення фінансової кризи та погіршення стабільності економіки в цілому.

Фінансові інструменти, такі як страхування та деривативи, дозволяють зменшити фінансові ризики та негативні впливи непередбачуваних подій.

В умовах швидкого технологічного прогресу та змін в економічному середовищі фінансова грамотність стає надзвичайно важливою для кожного громадянина. Розвиток фінансових технологій сприяє зручності та доступності фінансових послуг, що має прямий вплив на розвиток бізнесу та економіки загалом.

Фінансові установи та інвестори розуміють важливість екологічної та соціальної відповідальності. Інвестування в екологічно чисті технології та проекти покращення сталого розвитку.

В цілому, фінансова діяльність відіграє критичну роль в економіці сучасного світу, сприяючи стійкому росту, розвитку і соціальному прогресу. Однак слід пам'ятати, що ефективне управління фінансами вимагає відповідного та дбайливого підходу до управління ресурсами.

Головна мета виробничо-фінансової діяльності підприємства в умовах сьогодення – забезпечення максимальної вигоди та росту його ринкової вартості, що неможливе без ефективного управління безпосередньо фінансовим потенціалом та його фінансовою діяльністю. Саме тому основне завдання менеджменту - виявлення резервів збільшення дохідності підприємств.

Оцінка фінансової діяльності підприємства є важливою частиною управління підприємством. Вона дозволяє керівництву підприємства приймати ефективні управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства через використання фінансового аналізу, який характеризує підсумки фінансово – економічної діяльності підприємства. Оскільки, щоб прийняти правильне рішення необхідно проаналізувати забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, доцільність та ефективність їх розміщення й використання, платоспроможність підприємства та його фінансові взаємини з партнерами по бізнесу.

Саме результати фінансового аналізу слугують керівництву для планування, контролю, покращення та вдосконалення напрямів своєї діяльності.

Задля отримання об'єктивної оцінки фінансово - господарської діяльності підприємства необхідно провести комплексне дослідження його роботи, що дозволить виявити закономірності і тенденції розвитку, визначити завдання, що стоять перед ним, розкрити резерви виробництва та недоліки у його роботі, намітити шляхи покращення всіх сторін своєї діяльності.

Економічна суть фінансової діяльності підприємства полягає у забезпеченні його фінансової стійкості та ефективності функціонування. Фінансова діяльність підприємства - це сукупність процесів, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства з метою забезпечення його господарської діяльності.

Фінансові ресурси підприємства - це грошові кошти, які використовуються для забезпечення його господарської діяльності. Вони формуються за рахунок власних і залучених коштів.

Власні кошти підприємства - це кошти, які належать підприємству на правах власності. Вони включають статутний капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, а також інші власні кошти.

Залучені кошти підприємства - це кошти, які не належать підприємству на правах власності, а отримані ним від інших юридичних і фізичних осіб. Вони включають кредити, позики, депозитні вклади, а також інші залучені кошти.

Фінансова діяльність підприємства включає такі основні процеси представимо на рисунку 1.1.

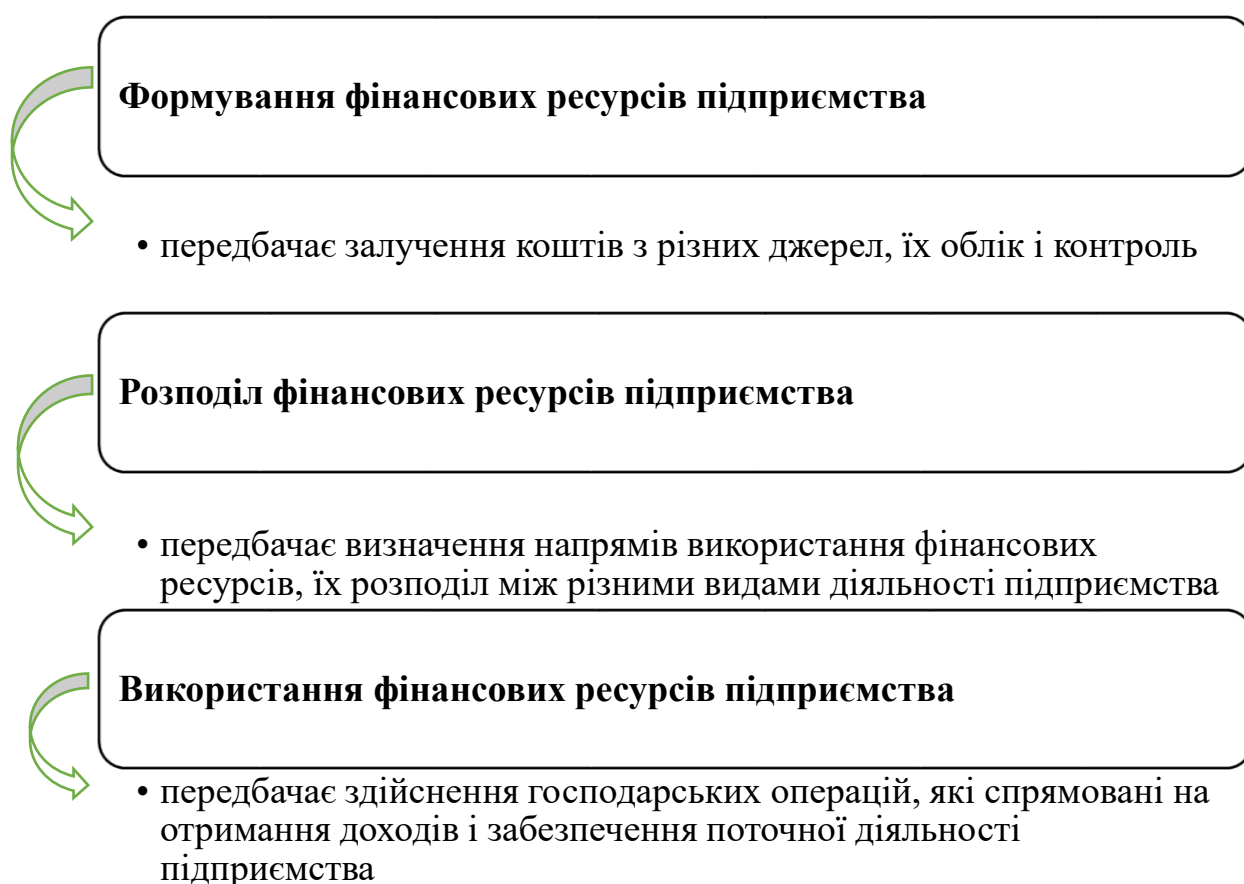

Рисунок 1.1 – Процеси фінансової діяльності підприємства

Формування фінансових ресурсів підприємства здійснюється за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел. Внутрішні джерела включають в себе власний капітал, амортизаційні відрахування, нерозподілений прибуток. Зовнішні джерела включають в себе кредити банків, позики інших підприємств, бюджетні кошти.

Розподіл фінансових ресурсів здійснюється на поточні витрати і капітальні вкладення. Поточні витрати - це витрати, які пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, а також з управлінням підприємством. Капітальні вкладення - це витрати, які спрямовані на придбання основних фондів, нематеріальних активів та інших довгострокових активів.

Використання фінансових ресурсів здійснюється в процесі виробництва, реалізації продукції, а також в процесі управління підприємством.

Ефективна фінансова діяльність підприємства забезпечує його фінансову стійкість, яка є здатністю підприємства задовольняти свої фінансові зобов'язання вчасно і в повному обсязі. Фінансова стійкість підприємства залежить від багатьох факторів, зокрема від:

- структури фінансових ресурсів підприємства;
- рівня фінансового левериджу підприємства;
- ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Ефективна фінансова діяльність підприємства також забезпечує його економічну ефективність, яка є здатністю підприємства отримувати прибуток і забезпечувати зростання. Економічна ефективність підприємства залежить від:

- ефективності господарської діяльності підприємства;
- ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Отже, економічна суть фінансової діяльності підприємства полягає у забезпеченні його фінансової стійкості та ефективності функціонування. Фінансова діяльність підприємства є важливим фактором успішного розвитку підприємства.

Фінансова діяльність підприємства - ключовий елемент його загальної господарської діяльності. Ефективна фінансова діяльність забезпечує підприємству можливість досягти своїх цілей і завдань, таких як отримання прибутку, розширення виробництва, підвищення конкурентоспроможності та ін.

Фінансова діяльність підприємства здійснюється на основі фінансового планування, яке передбачає розробку фінансових прогнозів і програм діяльності підприємства.

Успішна фінансова діяльність повинна забезпечити ріст ринкової вартості, дохідності та матеріального добробуту підприємства і це на пряму залежить від фінансового менеджменту та має бути скеровано на: рисунок 1.2.

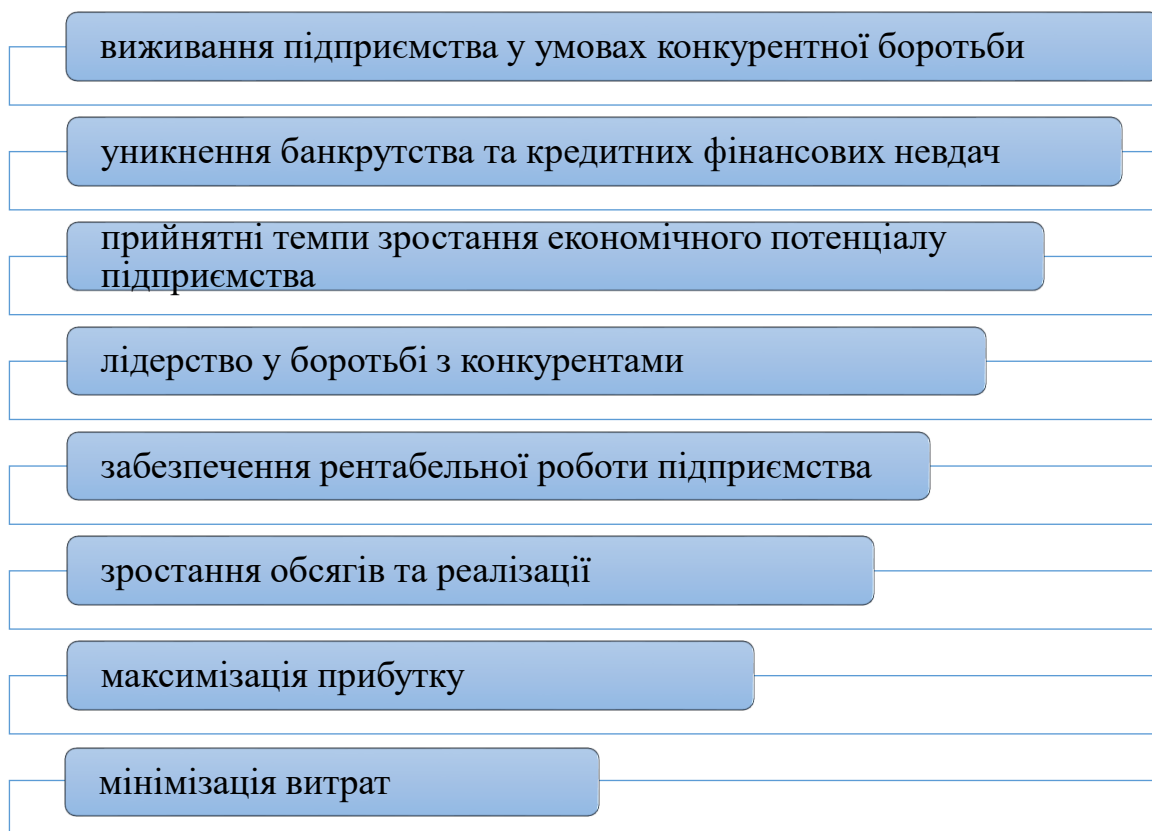

Рисунок 1.1 – Основні завдання фінансової діяльності підприємства

Фінансова діяльність підприємства є важливим елементом його господарської діяльності. Вона забезпечує ефективне функціонування підприємства і його подальший розвиток. Фінансова діяльність підприємства регулюється законодавством України, а також нормативними актами Міністерства фінансів України.

1.2 Фактори, що впливають на фінансову діяльність підприємства.

На фінансову діяльність підприємства впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори.

Серед внутрішніх факторів зазначимо основні, які включають:

1. Вид діяльності підприємства. Від виду діяльності підприємства залежить структура його активів і пасивів. Наприклад, для торговельних підприємств важливим є рівень оборотних коштів, а для виробничих підприємств - рівень основних фондів.

Обсяги і структура доходів і витрат. Вид діяльності підприємства також впливає на обсяги і структуру доходів і витрат підприємства. Наприклад, для підприємств, що працюють в сфері послуг, важливим є рівень витрат на оплату праці, а для підприємств, що працюють в сфері виробництва, - рівень витрат на сировину і матеріали.

Фінансові показники. Вид діяльності підприємства впливає на фінансові показники підприємства, такі як рентабельність, фінансова стійкість і фінансова безпека.

Торгові підприємства. Торгові підприємства мають високу оборотність активів, але низьку рентабельність. Це пов'язано з тим, що торгові підприємства не мають власного виробництва і отримують прибуток за рахунок різниці між закупівельною і продажною цінами.

Виробничі підприємства. Виробничі підприємства мають низьку оборотність активів, але високу рентабельність. Це пов'язано з тим, що

виробничі підприємства мають власне виробництво і отримують прибуток за рахунок різниці між собівартістю і продажною цінами.

Підприємства сфери послуг. Підприємства сфери послуг мають високу оборотність активів, але середню рентабельність. Це пов'язано з тим, що підприємства сфери послуг не мають власного виробництва і отримують прибуток за рахунок надання послуг.

Для того щоб ефективно управляти фінансовою діяльністю підприємства, необхідно враховувати вплив виду діяльності підприємства на фінансові показники.

2. Розмір підприємства. Великі підприємства мають більш диверсифіковану структуру активів і пасивів, а також більшу фінансову стійкість, ніж малі підприємства.

Малі підприємства мають більш високу частку оборотних активів в загальній структурі активів, ніж великі підприємства. Це пов'язано з тим, що малі підприємства мають більш короткий цикл виробництва і реалізації продукції. Окрім того, малі підприємства мають більш низьку рентабельність, ніж великі підприємства. Це пов'язано з тим, що малі підприємства мають більш високі накладні витрати.

Великі підприємства. Великі підприємства мають більш високу частку основних засобів в загальній структурі активів, ніж малі підприємства. Це пов'язано з тим, що великі підприємства мають більш масштабне виробництво і більшу кількість основних засобів. Великі підприємства мають більш високу рентабельність, ніж малі підприємства. Це пов'язано з тим, що великі підприємства мають більшу економіку масштабу, а також мають більший доступ до фінансових ресурсів, ніж малі підприємства. Це пов'язано з тим, що великі підприємства мають кращу репутацію і кращий фінансовий стан.

Великі підприємства мають більшу переговорну силу з постачальниками і покупцями, ніж малі підприємства. Це пов'язано з тим, що великі підприємства є більшими споживачами і постачальниками, мають

більшу стійкість до фінансових потрясінь, ніж малі підприємства. Це пов'язано з тим, що великі підприємства мають більш диверсифіковану діяльність і більшу фінансову стійкість.

В цілому, розмір підприємства є важливим фактором, який впливає на фінансову діяльність підприємства. Великі підприємства мають більші можливості для зростання і розвитку, ніж малі підприємства. Однак, малі підприємства мають певні переваги, такі як більша гнучкість і адаптивність до змін.

3. Фінансова політика підприємства. Фінансова політика підприємства - це комплекс заходів, спрямованих на формування, розподіл і використання фінансових ресурсів підприємства. Ефективна фінансова політика сприяє підвищенню фінансової стійкості і фінансової безпеки підприємства.

Фінансова політика підприємства визначає, які джерела фінансування будуть використовуватися для формування фінансових ресурсів підприємства. Наприклад, фінансова політика підприємства може передбачати використання власних коштів, кредитів банків або інших джерел фінансування.

Фінансова політика підприємства визначає, як фінансові ресурси будуть розподілятися між різними напрямками діяльності підприємства. Наприклад, фінансова політика підприємства може передбачати розподіл фінансових ресурсів на поточні витрати, капітальні вкладення або виплати дивідендів.

Фінансова політика підприємства визначає, як фінансові ресурси будуть використовуватися для досягнення цілей підприємства. Наприклад, фінансова політика підприємства може передбачати використання фінансових ресурсів для розширення виробництва, зниження витрат або підвищення рентабельності.

4. Рівень управління підприємством. Якість управління підприємством впливає на ефективність його фінансової діяльності.

Прийняття рішень. Рівень управління визначає, хто приймає рішення про формування, розподіл і використання фінансових ресурсів підприємства. Ефективне управління сприяє прийняттю правильних рішень, які сприяють досягненню фінансових цілей підприємства.

Виконання рішень. Рівень управління визначає, хто відповідає за виконання рішень про формування, розподіл і використання фінансових ресурсів підприємства. Ефективне управління сприяє ефективному виконанню рішень, що забезпечує досягнення фінансових цілей підприємства.

Контроль. Рівень управління визначає, хто відповідає за контроль за виконанням рішень про формування, розподіл і використання фінансових ресурсів підприємства. Ефективний контроль дозволяє своєчасно виявляти і усувати відхилення від фінансових цілей підприємства.

Високий рівень управління сприяє підвищенню ефективності фінансової діяльності підприємства. Ефективне управління дозволяє приймати правильні рішення, які сприяють досягненню фінансових цілей підприємства. Ефективне управління дозволяє забезпечити достатній рівень фінансових ресурсів і їх ефективне використання, дозволяє знижувати рівень фінансових ризиків.

Для того щоб рівень управління впливав на фінансову діяльність підприємства позитивно, необхідно забезпечити ефективність управління на всіх рівнях. Це означає, що необхідно забезпечити наявність кваліфікованих менеджерів, які мають необхідні знання і досвід для управління фінансовою діяльністю підприємства.

Наявність ефективної системи управління фінансами сприяє підвищенню рентабельності підприємства, зниженню фінансових ризиків підприємства, підвищенню ліквідності підприємства.

В цілому, рівень управління є важливим фактором, який впливає на фінансову діяльність підприємства. Ефективне управління сприяє

досягненню фінансових цілей підприємства і підвищенню його конкурентоспроможності.

До зовнішніх факторів слід віднести наступні:

1. Економічна ситуація в країні. Економічна ситуація в країні впливає на рівень платоспроможного попиту, рівень конкуренції, процентні ставки, курс валюти та інші фактори, які впливають на фінансову діяльність підприємства.

Рівень платоспроможного попиту визначає обсяг продажів підприємства. У періоди економічного зростання рівень платоспроможного попиту зростає, що сприяє підвищенню обсягів продажів і фінансових результатів підприємства. У періоди економічної кризи рівень платоспроможного попиту знижується, що може призвести до зниження обсягів продажів і фінансових результатів підприємства.

Рівень конкуренції визначає ціни на товари і послуги, що пропонує підприємство. У періоди економічного зростання рівень конкуренції зростає, що може призвести до зниження цін і фінансових результатів підприємства. У періоди економічної кризи рівень конкуренції знижується, що може призвести до підвищення цін і фінансових результатів підприємства.

Процентні ставки впливають на вартість кредитів і інвестицій, що використовує підприємство. У періоди економічного зростання процентні ставки зростають, що може призвести до підвищення витрат підприємства і зниження його фінансових результатів. У періоди економічної кризи процентні ставки знижується, що може призвести до зниження витрат підприємства і підвищення його фінансових результатів.

Курс валюти впливає на вартість іноземних товарів і послуг, що закупає підприємство. У періоди економічного зростання курс валюти зростає, що може призвести до підвищення витрат підприємства і зниження його фінансових результатів. У періоди економічної кризи курс валюти знижується, що може призвести до зниження витрат підприємства і підвищення його фінансових результатів.

Негативний вплив економічної ситуації в країні на фінансову діяльність підприємства може проявлятися в наступних формах:

- зниження обсягів продажів. У періоди економічної кризи рівень платоспроможного попиту знижується, що може призвести до зниження обсягів продажів підприємства;
- зниження цін. У періоди економічної кризи рівень конкуренції зростає, що може призвести до зниження цін на товари і послуги, що пропонує підприємство;
- підвищення витрат. У періоди економічної кризи процентні ставки і курс валюти можуть зростати, що може призвести до підвищення витрат підприємства;
- зниження фінансових результатів. Зниження обсягів продажів, цін і підвищення витрат може призвести до зниження фінансових результатів підприємства.

Для того щоб мінімізувати негативний вплив економічної ситуації в країні на фінансову діяльність підприємства, необхідно розробити ефективну фінансову політику, яка буде базуватися на аналізі економічної ситуації в країні.

У період економічної кризи підприємство може знизити обсяги виробництва або продажів, щоб уникнути збитків, перейти на більш дешеві матеріали або сировину, щоб знизити витрати, запровадити заходи щодо підвищення ефективності виробництва, щоб збільшити прибуток.

В цілому, економічна ситуація в країні є важливим фактором, який впливає на фінансову діяльність підприємства. У періоди економічної кризи підприємствам необхідно бути готовими до можливих негативних наслідків і розробити ефективні заходи для їх мінімізації.

2. Політичний клімат у країні. Політичний клімат у країні може впливати на стабільність фінансової системи та на рівень інвестиційної привабливості країни.

Стабільна політична система сприяє розвитку економіки і підвищенню інвестиційної привабливості країни. Це, в свою чергу, позитивно впливає на фінансову діяльність підприємств.

Забезпечення законності і правопорядку створює сприятливі умови для ведення бізнесу. Це, в свою чергу, позитивно впливає на фінансову діяльність підприємств.

Валютна політика впливає на курс валюти, що може призвести до підвищення або зниження витрат підприємства.

Торговельна політика впливає на рівень митних тарифів і обмежень, що може призвести до підвищення або зниження витрат підприємства.

Інвестиційна політика впливає на доступність фінансових ресурсів для підприємств.

Негативний вплив політичного клімату в країні на фінансову діяльність підприємства може проявлятися в наступних формах:

- зниження інвестицій. У країнах з нестабільним політичним кліматом інвестори можуть бути стурбовані можливістю збитків і, як наслідок, можуть знизити інвестиції в економіку країни. Це, в свою чергу, може призвести до зниження обсягів продажів і фінансових результатів підприємств;

- зростання витрат. У країнах з нестабільним політичним кліматом підприємства можуть зіткнутися з підвищенням витрат, наприклад, на страхування, безпеку або охорону. Це може призвести до зниження фінансових результатів підприємств;

- зниження прибутку. Зниження обсягів продажів, зростання витрат і інші негативні наслідки політичної нестабільності можуть призвести до зниження прибутку підприємств.

Для того щоб мінімізувати негативний вплив політичного клімату в країні на фінансову діяльність підприємства, необхідно розробити ефективну фінансову політику, яка буде базуватися на аналізі політичної ситуації в країні.

У період політичної нестабільності підприємство може знизити обсяги виробництва або продажів, щоб уникнути збитків, перейти на більш дешеві матеріали або сировину, щоб знизити витрати, запровадити заходи щодо підвищення ефективності виробництва, щоб збільшити прибуток.

В цілому, політичний клімат у країні є важливим фактором, який впливає на фінансову діяльність підприємства. Підприємствам, які працюють в країнах з нестабільним політичним кліматом, необхідно бути готовими до можливих негативних наслідків і розробити ефективні заходи для їх мінімізації.

3. Діяльність конкурентів. Діяльність конкурентів впливає на рівень цін, обсяги продажів та інші фактори, які впливають на фінансову діяльність підприємства.

Конкуренти можуть впливати на ціноутворення підприємства, пропонуючи більш низькі ціни на аналогічні товари або послуги. Це може призвести до зниження цін і, як наслідок, до зниження прибутку підприємства, впливати на маркетингові заходи підприємства, пропонуючи більш ефективні маркетингові кампанії. Це може призвести до зниження обсягів продажів підприємства, впливати на якість продукції або послуг підприємства, пропонуючи більш якісну продукцію або послуги. Це може призвести до втрати конкурентоспроможності підприємства.

Конкуренти також можуть впливати на інноваційну діяльність підприємства, пропонуючи нові продукти або послуги. Це може призвести до зниження збуту продукції або послуг підприємства.

Негативний вплив діяльності конкурентів на фінансову діяльність підприємства може проявлятися в зниженні обсягів продаж, зниженні прибутку, зниженні конкурентоспроможності. Якщо підприємство не може конкурувати з іншими підприємствами, воно може втратити ринкові частки і конкурентоспроможність. Це може призвести до зниження фінансових результатів підприємства і навіть до його банкрутства.

Для того щоб мінімізувати негативний вплив діяльності конкурентів на фінансову діяльність підприємства, необхідно розробити ефективну конкурентну стратегію, яка буде базуватися на аналізі діяльності конкурентів.

В цілому, діяльність конкурентів є важливим фактором, який впливає на фінансову діяльність підприємства. Підприємствам необхідно постійно стежити за діяльністю конкурентів і розробляти ефективні заходи для мінімізації їх негативного впливу.

4. Фінансові умови на ринку. Фінансові умови на ринку впливають на вартість кредитів, ціни на цінні папери та інші фактори, які впливають на фінансову діяльність підприємства.

Фінансові умови на ринку впливають на доступність фінансових ресурсів для підприємств. У періоди низьких процентних ставок і сприятливої кон'юнктури на ринку підприємство може отримати доступ до фінансових ресурсів на більш вигідних умовах. У періоди високих процентних ставок і несприятливої кон'юнктури на ринку підприємство може зіткнутися з обмеженим доступом до фінансових ресурсів або змушене буде отримувати їх на менш вигідних умовах.

Фінансові умови на ринку впливають на вартість фінансових ресурсів. У періоди низьких процентних ставок вартість фінансових ресурсів, таких як кредити і позики, знижується. У періоди високих процентних ставок вартість фінансових ресурсів зростає.

Фінансові умови на ринку впливають на ризики фінансових операцій. У періоди несприятливої кон'юнктури на ринку ризики фінансових операцій зростають.

Негативний вплив фінансових умов на ринку на фінансову діяльність підприємства може проявлятися в наступних формах:

- зростання витрат. Підвищення процентних ставок може призвести до зростання витрат підприємства на обслуговування кредитів і позик;

- зниження прибутку. Зростання витрат може призвести до зниження прибутку підприємства;
- зниження інвестиційної активності. Несприятливі фінансові умови на ринку можуть призвести до зниження інвестиційної активності підприємств.

Для того щоб мінімізувати негативний вплив фінансових умов на ринку на фінансову діяльність підприємства, необхідно розробити ефективну фінансову політику, яка буде базуватися на аналізі фінансових умов на ринку.

У період низьких процентних ставок підприємство може взяти кредит на більш вигідних умовах, щоб розширити виробництво або інвестувати в нові проекти, проте у період високих процентних ставок підприємство може бути змушене відкласти інвестиції або скоротити виробництво, щоб уникнути зростання витрат, та у період несприятливої кон'юнктури на ринку підприємство може бути змушено продати активи за нижчою ціною, щоб отримати доступ до фінансових ресурсів.

В цілому, фінансові умови на ринку є важливим фактором, який впливає на фінансову діяльність підприємства. Підприємствам необхідно постійно стежити за змінами фінансових умов на ринку і розробляти ефективні заходи для мінімізації їх негативного впливу.

Вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансову діяльність підприємства може бути як позитивним, так і негативним. Для того щоб мінімізувати негативний вплив зовнішніх факторів, підприємство має розробити ефективну фінансову політику, яка буде базуватися на аналізі внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на фінансову діяльність підприємства.

1.3 Методика дослідження

Метод економічного аналізу є способом підходу до вивчення фінансово-економічних процесів у їх плавному розвитку та повинен відповідати низці вимог:

- кожне окреме явище (показник) слід розглядати та вивчати у взаємозв'язку та єдності з іншими, що у єдиному процесі. Наприклад, при відокремленому вивченні показника прибутку без ув'язки з іншими показниками його взагалі не можна проаналізувати. Можна тільки визначити ступінь виконання плану прибутку, тобто констатувати сам факт. Якщо ж розглядати показник прибутку в сукупності з обсягом реалізації, рівнем собівартості продукції, її асортиментом, сумою отриманих та сплачених штрафів та іншими явищами, можна виявити всі фактори та причини, які позитивно або негативно вплинули на розмір отриманого прибутку, та розробити відповідні заходи.

Вищесказане відноситься до будь-якого показника, що характеризує діяльність підприємства всі явища (показники) повинні розглядатися у русі, розвитку. Наприклад, якщо розглядати розмір отриманого прибутку лише за звітний період, то не можна визначити, підвищилася чи знизилася ефективність роботи підприємства.

Зіставлення розміру прибутку звітного періоду з попередніми періодами дозволить виявити стихійні зміни ефективності роботи підприємства, визначити причини цих змін та намітити відповідні заходи на майбутнє.

Отже, діяльність підприємства розглядається у минулому, теперішньому та майбутньому.

Характерними рисами методу економічного аналізу є:

- визначення системи показників, що всебічно характеризують господарську діяльність організацій;
- встановлення підпорядкованості показників із виділенням сукупних результативних факторів та факторів (основних та другорядних), які на них впливають;

- виявлення форми взаємозв'язку між факторами;
- вибір прийомів та способів вивчення взаємозв'язку;
- кількісний вимір впливу факторів на сукупний показник.

Сукупність прийомів та способів, що застосовуються при вивченні фінансово-економічних та господарських процесів становить методика економічного аналізу. Методика економічного аналізу базується на перетині трьох областей знань: економіки, статистики та математики. Слід також зазначити, що до економічних методів аналізу відносять порівняння, групування, балансовий та графічний методи.

Порівняння – зіставлення даних і фактів господарського життя. Розрізняють горизонтальний порівняльний аналіз, який застосовується для визначення абсолютних та відносних відхилень фактичного рівня досліджуваних показників від базового; вертикальний порівняльний аналіз, використовуваний вивчення структури економічних явищ; трендовий аналіз, застосовуваний щодо відносних темпів зростання і приросту показників за ряд років на рівень базисного року, тобто. щодо рядів динаміки.

Обов'язковою умовою порівняльного аналізу є сумісність порівнюваних показників, що передбачає: єдність об'ємних, вартісних, якісних, структурних показників, єдність періодів часу, за які проводиться порівняння, сумісність умов виробництва, а також сумісність методики обчислення показників. Середні величини - обчислюються на основі масових даних про якісно однорідні явища.

Вони допомагають визначати загальні закономірності та тенденції у розвитку економічних процесів. Групування використовуються для дослідження залежності у складних явищах, характеристика яких відображається однорідними показниками та різними значеннями (характеристика парку обладнання за термінами введення в експлуатацію, за місцем експлуатації, за коефіцієнтом змінності тощо).

Балансовий метод полягає у порівнянні, співвимірі двох комплексів показників, які прагнуть до певної рівноваги. Він дозволяє виявити в результаті новий аналітичний (балансуючий) показник.

Статистичні методи включають використання середніх і відносних величин, індексний метод, кореляційний та регресивний аналіз та ін.

Індексний метод ґрунтується на відносних показниках, що виражають відношення рівня даного явища до його рівня, взятого як база порівняння. Статистика називає кілька видів індексів, що застосовуються під час аналізу: агрегатні, арифметичні, гармонічні тощо. Використавши індексні перерахунки та побудувавши тимчасовий ряд, що характеризує, наприклад, випуск промислової продукції у вартісному вираженні, можна кваліфіковано проаналізувати явища динаміки.

Метод кореляційного та регресійного (стохастичного) аналізу широко використовується для визначення тісноти зв'язку між показниками, що не знаходяться у функціональній залежності, тобто зв'язок проявляється не в кожному окремому випадку, а в певному залежності. За допомогою кореляції вирішуються основні завдання: складається модель діючих факторів (рівняння регресії) і дається кількісна оцінка тісноти зв'язків (коефіцієнт кореляції).

Математичні методи можна поділити на три групи: економічні (матричні методи, теорія виробничих функцій, теорія міжгалузевого балансу); методи економічної кібернетики та оптимального програмування (лінійне, нелінійне, динамічне програмування); методи дослідження операцій та прийняття рішень (теорія графів, теорія ігор, теорія масового обслуговування).

Методика аналізу фінансової діяльності включає такі блоки:

- загальна оцінка фінансового стану та його зміни за досліджуваний період;
- аналіз фінансової стійкості підприємства;

- аналіз ліквідності балансу, аналіз ділової активності та платоспроможності підприємства.

Оцінка фінансового стану та його зміни за звітний період порівняльного аналітичного балансу, а також аналіз показників фінансової стійкості становлять вихідний пункт, з якого має логічно розвиватися заключний блок аналізу фінансового стану. Аналіз ліквідності балансу має оцінити поточну платоспроможність та давати висновки про можливість збереження фінансової рівноваги та платоспроможності у майбутньому. Порівняльний аналітичний баланс та показники фінансової стійкості відбивають сутність фінансового становища. Ліквідність балансу характеризує зовнішні прояви фінансового стану, які обумовили його сутність.

Аналіз сутнісних характеристик фінансових результатів полягають у дослідженні рівня, структури та динаміки їх абсолютних показників.

Поглиблення цього напрямку у межах внутрішнього аналізу призводить до вивчення та оцінці факторів прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг).

Аналіз зовнішніх проявів фінансових результатів відбувається у ході дослідження відносних показників рентабельності та ділової активності.

Нормативні рівні даних показників вивчаються у межах внутрішнього аналізу оптимальних значень обсягів виробництва, прибутку та затримок. При аналізі динаміки фінансових коефіцієнтів, що обчислюються на основі балансу, та відносних показників рентабельності та ділової активності з'ясовуються різноманітні взаємовпливи даних двох типів показників між собою, що відображають тісний взаємозв'язок фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства, досліджуючи можливості зміцнення стійкості та підвищення ефективності фінансової складової діяльності.

Технічні прийоми аналізу діяльності підприємства - це сукупність способів, застосовуваних для обробки та використання наявної інформації

про всебічну діяльності підприємства. До них відносяться порівняння, угруповання, розчленування, ланцюгова підстановка, балансова ув'язка, індекси, коефіцієнти, середні величини, складання аналітичних таблиць, графіків, діаграм тощо.

При порівнянні, наприклад, звітні дані порівнюють: із плановими - з метою контролю за виконанням планів та оцінки діяльності підприємства; з даними попереднього або відповідного періоду минулого року - з метою визначення темпів розвитку (наприклад, темпів зростання виробництва, зростання продуктивності праці тощо), дослідження закономірностей та тенденцій у розвитку підприємства, шляхів усунення недоліків, виявлених у попередньому періоді; з показниками кращих передових відділень усередині підприємства та за його межами для визначення займаного місця, виявлення та поширення передового досвіду; з показниками конкурентів для визначення конкурентоспроможності свого підприємства з певних питань тощо.

Розділ 2. Фінансова діяльність приватного підприємства

ПАФ «Винниківська»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Організаційно-економічна характеристика підприємства - це комплексний аналіз його діяльності, який включає в себе вивчення організаційної структури, фінансового стану, ефективності виробництва, а також зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на діяльність підприємства.

Організаційна структура підприємства - це сукупність взаємозв'язків між окремими підрозділами та працівниками підприємства, яка забезпечує виконання його цілей і завдань. Організаційна структура підприємства може бути представлена у вигляді:

- лінійної структури, в якій всі зв'язки між підрозділами та працівниками побудовані на основі прямого підпорядкування;
- функціональної структури, в якій всі підрозділи та працівники розподілені за функціональними ознаками (виробництво, збут, фінанси тощо);
- лінійно-функціональної структури, яка поєднує в собі елементи лінійної та функціональної структур;
- дивізійної структури, в якій підприємство поділяється на окремі дивізіони, які відповідають за виробництво певної продукції або надання певних послуг;
- матричної структури, в якій між підрозділами та працівниками встановлюються тимчасові зв'язки для виконання конкретних завдань.

Приватне підприємство ПАФ «Винниківська», на матеріалах якого здійснено виконання даного магістерського доробку, є юридичною особою, має всі необхідні документи та реквізити зокрема: круглу печатку, штамп, бланк з відповідними підписами й реквізитами, товарний знак, відокремлене майно, основні та оборотні засоби, самостійний баланс, поточний та інші

рахунки в банках, має право на укладення ділових угод на території України та за кордоном.

ПП ПАФ «Винниківська» засновано 12 грудня 1997 року в селі Чишки Львівської області, Пустомитівського району. Відповідно до рішення керівництва підприємства сформовано резервний капітал, розмір якого відповідає 25% (zareєстрованого) статутного капіталу. Резервний капітал агроторгової фірми використовують на відшкодування збитків.

Мета діяльності ПАФ «Винниківська» - отримання матеріальної вигоди, прибутку через забезпечення вимог юридичних та фізичних осіб у товарах, роботах, послугах.

Основною категорією є вирощування зернових (крім рису), зернобобових та олійних культур для виробництва насіннєвої продукції.

Інші - вирощування овочевих і баштанних культур, бульбоплодів і коренеплодів.

- Змішане землеробство.
- Видобуток піску, гравію, глини та каолінової сировини.
- Переробка та консервація овочевої та фруктової продукції.
- Оптова торгівля зерновими, тютюновою сировиною, насіннєвою продукцією та кормами для тварин.
- роздрібна торгівля на ринках і в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами.
- Надання послуг у сфері перевезень.
- Інші види діяльності, що не суперечать чинному законодавству після внесення їх до Статуту.

ПАФ «Винниківська» реалізує товари, виконує роботи та послуги за цінами, що визначає самостійно або на договірній основі.

Розрахункові операції проводяться відповідно до встановленого порядку через банківські установи. Готівкові розрахунки мають місце у діяльності підприємства та проводяться згідно з нормами чинного законодавства.

Директор підприємства ПАФ «Винниківська» несе відповідальність за фінансово-господарську діяльність та визначає організаційну структурну побудову згідно з розробленою стратегією і тактикою розвитку підприємства в майбутньому (рис. 2.1).

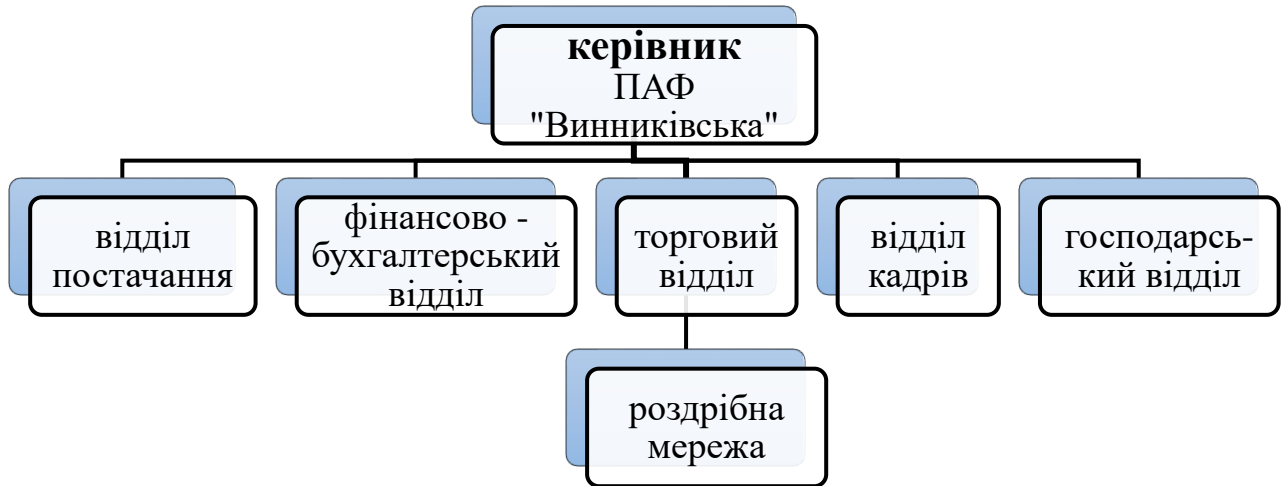

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ПАФ «Винниківська»

Фінансово-бухгалтерський відділ - структурний підрозділ підприємства, який відповідає за ведення бухгалтерського обліку, підготовку фінансової звітності та надання фінансової інформації керівництву підприємства.

Основними завданнями фінансово-бухгалтерського відділу є:

- ведення бухгалтерського обліку відповідно до чинного законодавства України;
- складання фінансової звітності та подання її в установленому порядку;
- надання фінансової інформації керівництву підприємства для прийняття управлінських рішень;
- контроль за фінансовими ресурсами підприємства;
- аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства;

- участь у розробці фінансової стратегії підприємства.

Фінансово-бухгалтерський відділ складається з таких підрозділів:

- бухгалтерія - підрозділ, який відповідає за ведення бухгалтерського обліку всіх господарських операцій підприємства;
- фінансовий відділ - підрозділ, який відповідає за підготовку фінансової звітності та надання фінансової інформації керівництву підприємства;
- аналітичний відділ - підрозділ, який відповідає за аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства.

Фінансово-бухгалтерський відділ є важливим структурним підрозділом підприємства, який забезпечує його фінансову стабільність та ефективність.

Конкретні функції фінансово-бухгалтерського відділу можуть відрізнятися залежно від виду діяльності підприємства та його організаційної структури. Наприклад, на підприємствах з великою кількістю підрозділів фінансово-бухгалтерський відділ може бути поділений на кілька структурних підрозділів, які відповідають за облік певних видів господарських операцій. Крім того, на підприємствах з міжнародною діяльністю фінансово-бухгалтерський відділ може відповідати за підготовку фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів.

Фінансово-бухгалтерський відділ є важливим партнером для керівника підприємства. На основі інформації, яку надає фінансово-бухгалтерський відділ, керівник приймає ефективні управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства.

У фінансовий відділ для роботи залучено фінансового менеджера (головного бухгалтера), що здійснює практично всі функції фінансового управління підприємством і бухгалтера з оплати праці. Фінансовий менеджер вирішує такі завдання:

- розробку облікової політики підприємства, створення облікової системи, призначення відповідальних осіб за ведення обліку, а також контроль за дотриманням облікових правил і процедур;

- ведення бухгалтерського обліку всіх господарських операцій підприємства. Це включає реєстрацію господарських операцій в облікових регістрах, відображення їх в бухгалтерському обліку та складання бухгалтерської звітності;

- підготовку фінансової звітності та подання її в установленому порядку. Це включає складання балансу, звіту про прибутки та збитки, звіту про рух грошових коштів та інших фінансових звітів;

- надання фінансової інформації керівництву підприємства для прийняття управлінських рішень. Це включає підготовку різних фінансових звітів та аналітичних матеріалів, які можуть бути використані керівництвом підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень;

- контроль за фінансовими ресурсами підприємства. Це включає аналіз фінансового стану ПАФ «Винниківська», виявлення можливих проблем та розробку заходів щодо їх усунення;

- аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства. Це включає проведення фінансового аналізу, виявлення тенденцій та розробку рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

- участь у розробці фінансової стратегії підприємства. Це включає аналіз фінансових ризиків та розробку заходів щодо їх мінімізації.

Головний бухгалтер є відповідальним за достовірність бухгалтерської звітності та фінансової інформації, яку він надає керівництву підприємства. Він також несе відповідальність за дотримання облікових правил і процедур, а також за збереження бухгалтерських документів.

Склад та кількість членів фінансового відділу, обсяги та особливості організації фінансової роботи знаходяться в прямій залежності від специфічних ознак діяльності підприємства, значимості фінансових ресурсів, які знаходяться у власності та розпорядженні підприємства.

2.2. Аналіз фінансового стану ПП ПАФ «Винниківська»

Фінансовий стан підприємства - це комплексна характеристика його фінансової діяльності, яка відображає його можливості щодо забезпечення фінансових потреб і виконання фінансових зобов'язань.

Фінансовий стан підприємства визначається на основі таких показників, як:

- активи - це все, що належить підприємству і має вартість;
- пасиви - це все, що підприємство повинне іншим особам;
- капітал - це різниця між активами та пасивами;
- чистий прибуток - це частина прибутку підприємства, яка залишається після сплати податків і відрахувань;
- ліквідність - це здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання;
- платоспроможність - це здатність підприємства погашати свої короткострокові зобов'язання за рахунок поточних активів.

Оцінка фінансового стану підприємства є важливим етапом у процесі управління підприємством. На основі оцінки фінансового стану підприємства керівництво підприємства може приймати ефективні управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Фінансовий стан підприємства також відображається на рівні його забезпеченості необхідним обсягом фінансових ресурсів для забезпечення безперебійних та ефективних виробничих процесів, господарської діяльності та своєчасної оплати зобов'язань. Основною метою оцінки фінансового становища суб'єкта господарювання є пошук резервів, які підвищують його ринкову капіталізацію, прибутковість і рентабельність, а також здатність обслуговувати борг. Взагалі кажучи, оцінка фінансового стану повинна починатися з оцінки майнового стану.

Проведемо дослідження майнового стану ПАФ «Винниківська» в табл.2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка та структура майна ПАФ «Винниківська»

Показник	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Темпи росту, %
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
Усього майна	25724	100,0	32440	100	29535	100	114,8
1. Необоротні активи	17476	67,9	20530	63,3	18777	63,6	107,4
2. Оборотні кошти	8248	32,1	11910	36,7	10758	36,4	130,4
2.1. Матеріальні оборотні кошти	5301	64,3	8761	73,6	9285	86,3	175,2
2.2. Грошові кошти і короткострокові цінні папери	18	0,2	2	0,02	3	0,03	16,7
2.3. Кошти в розрахунках	2929	35,5	3147	26,4	1470	13,7	50,2

Наведені в таблиці дані свідчать про те, що за період 2020-2022 років вартість майна підприємства збільшилася на 14,8%. Це відбулося в основному за рахунок зростання оборотних коштів (на 30,4%) і, зокрема, матеріальних оборотних коштів (на 75,2%).

Підприємство має достатній рівень майна для забезпечення своєї діяльності. У структурі майна підприємства переважають оборотні кошти, що свідчить про його мобільність. У структурі оборотних коштів переважають матеріальні оборотні кошти, що свідчить про матеріально-виробничий характер діяльності підприємства.

Підприємству необхідно продовжувати роботу щодо збільшення оборотних коштів, зокрема матеріальних оборотних коштів, для забезпечення безперебійної діяльності, а також ПАФ «Винниківська» необхідно проаналізувати причини зростання матеріальних оборотних коштів, щоб переконатися, що це не пов'язано з непродуктивними запасами.

Усього майна підприємства за період 2020-2022 років збільшилося на 14,8%. Це відбулося за рахунок зростання необоротних активів на 7,4% і оборотних коштів на 30,4%.

Оборотні кошти підприємства за період 2020-2022 років збільшилися на 30,4%. Це відбулося за рахунок зростання матеріальних оборотних коштів на 75,2%, грошових коштів і зменшення короткострокових цінних паперів до 16,7% і коштів в розрахунках на 49,8%.

Зростання матеріальних оборотних коштів на 75,2% є найбільш значущим. Це може бути пов'язано з такими факторами, як:

Збільшення обсягів виробництва або реалізації продукції.

Збільшення номенклатури продукції або послуг.

Збільшення тривалості виробничого циклу.

Збільшення термінів розрахунків з постачальниками.

Підприємству необхідно проаналізувати причини зростання матеріальних оборотних коштів, щоб переконатися, що це не пов'язано з непродуктивними запасами. Якщо причина зростання матеріальних оборотних коштів є позитивною, то підприємство має можливість збільшити обсяги виробництва або реалізації продукції, а також підвищити свою конкурентоспроможність.

Наступним в дослідженні фінансової діяльності підприємства є аналіз динаміки та структури джерел коштів підприємства. Аналіз пасивів балансу - це процес вивчення структури і динаміки пасивів балансу, з метою оцінки фінансового стану підприємства.

Пасиви балансу - це джерела формування майна підприємства. Вони поділяються на власний капітал і залучений капітал.

Власний капітал - це частина майна підприємства, яка належить його власникам. Власний капітал поділяється на зареєстрований капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток і інші власні резерви.

Залучений капітал - це частина майна підприємства, яка належить кредиторам. Залучений капітал поділяється на поточні зобов'язання, довгострокові зобов'язання і інші зобов'язання.

Мета аналізу пасивів балансу - це оцінка фінансової стійкості підприємства, тобто його здатності виконувати свої фінансові зобов'язання. На цьому етапі аналізується співвідношення між власним капіталом і залученими коштами та аналізуються зміни в структурі і сумах пасивів балансу за ряд періодів.

Аналіз пасивів балансу є важливим етапом у процесі оцінки фінансового стану підприємства. На основі аналізу пасивів балансу керівництво підприємства може приймати ефективні управлінські рішення, спрямовані на підвищення фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.2 - Оцінка динаміки та структури джерел коштів, інвестованих в майнові засоби ПАФ «Винниківська»

Показник	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Темпи росту, %
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
Усього коштів	25724	100,0	32440	100	29535	100	114,8
1. Власні кошти	22338	86,8	28781	88,7	26868	91,0	120,3
2. Позичені кошти	3386	13,2	3659	11,3	2667	9,0	78,8
2.1. Довгострокові зобов'язання	-	-	1183	32,3	967	36,3	-
2.2. Поточні зобов'язання	3386	100	2476	67,7	1700	63,7	50,2
2.2.1. кредиторська заборгованість	3170	93,6	2474	67,6	1689	63,3	53,3

Наведені в таблиці дані свідчать про те, що за період 2020-2022 років загальна сума коштів підприємства збільшилася на 14,8%. Це відбулося за рахунок зростання власних коштів на 20,3% і довгострокових зобов'язань.

ПАФ «Винниківська» має достатній рівень коштів для забезпечення своєї діяльності. У структурі коштів підприємства переважають власні кошти, що свідчить про його фінансову стійкість. У структурі позикових

коштів підприємства переважають поточні зобов'язання, основний обсяг яких – це кредиторська заборгованість.

Підприємству необхідно продовжувати роботу щодо збільшення власних коштів, а також залучати довгострокові кредити, для забезпечення фінансової стійкості.

Підприємству необхідно проаналізувати причини зростання довгострокових зобов'язань, щоб переконатися, що це не пов'язано з залученням дорогих джерел фінансування. Якщо причина зростання довгострокових зобов'язань є позитивною, то підприємство має можливість збільшити обсяги виробництва або реалізації продукції, а також підвищити свою конкурентоспроможність.

Основні показники аналізу фінансової стійкості досліджуваного підприємства можуть бути наступні.

Коефіцієнт фінансової автономії - це співвідношення власного капіталу до загальної суми пасивів. Цей показник характеризує фінансову стійкість підприємства. Чим вище коефіцієнт фінансової автономії, тим більш стійке підприємство.

Коефіцієнт фінансового левериджу - це співвідношення залученого капіталу до загальної суми власного капіталу. Цей показник характеризує фінансову маневреність підприємства. Чим вище коефіцієнт фінансового левериджу, тим більш маневрене підприємство.

Ефект фінансового левериджу - відношення приросту чистого прибутку до приросту операційного прибутку в результаті залучення позикового капіталу.

Фінансова стійкість і фінансовий леверидж є взаємопов'язаними показниками. Збільшення фінансового левериджу може призвести до підвищення рентабельності власного капіталу, але водночас і до підвищення ризику фінансової нестійкості підприємства.

У вітчизняній практиці, оптимальним вважається рівне співвідношення зобов'язань та власного капіталу, тобто коефіцієнт фінансового левериджу

рівний 1, також нормально-допустимим може бути і значення до 2 (у великих громадських компаній це співвідношення може бути ще більше). Однак значні відхилення від нормативно-допустимого значення показника суб'єкт господарювання втрачає фінансову незалежність, та його фінансове становище втрачає свою незалежність. В такому випадку для підприємства стає складніше залучати додаткові позики. Найбільш прийнятним значенням коефіцієнта в країнах з розвинутою економікою є 1,5 (тобто 60% позикового капіталу та 40% власного). Розглянемо фінансову стійкість в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники фінансової стійкості ПАФ «Винниківська»

Показники	роки			Відхилення (+, -)
	2020	2021	2022	
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,87	0,89	0,91	+0,04
Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу	0,15	0,13	0,10	-0,05
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,22	0,29	0,30	+0,08

За даними таблиці, в динаміці 2020-2022 років фінансова стійкість підприємства поліпшується. Це підтверджується зростанням коефіцієнта автономії (незалежності) з 0,87 до 0,91, що свідчить про зростання частки власного капіталу в активах підприємства. Зменшення коефіцієнта співвідношення позикового і власного капіталу з 0,15 до 0,10 також свідчить про зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Крім того, зростає коефіцієнт маневреності власного капіталу з 0,22 до 0,30, що свідчить про підвищення мобільності власного капіталу. Це означає, що підприємство має більше можливостей для маневрування власними коштами, а отже, має більшу фінансову гнучкість.

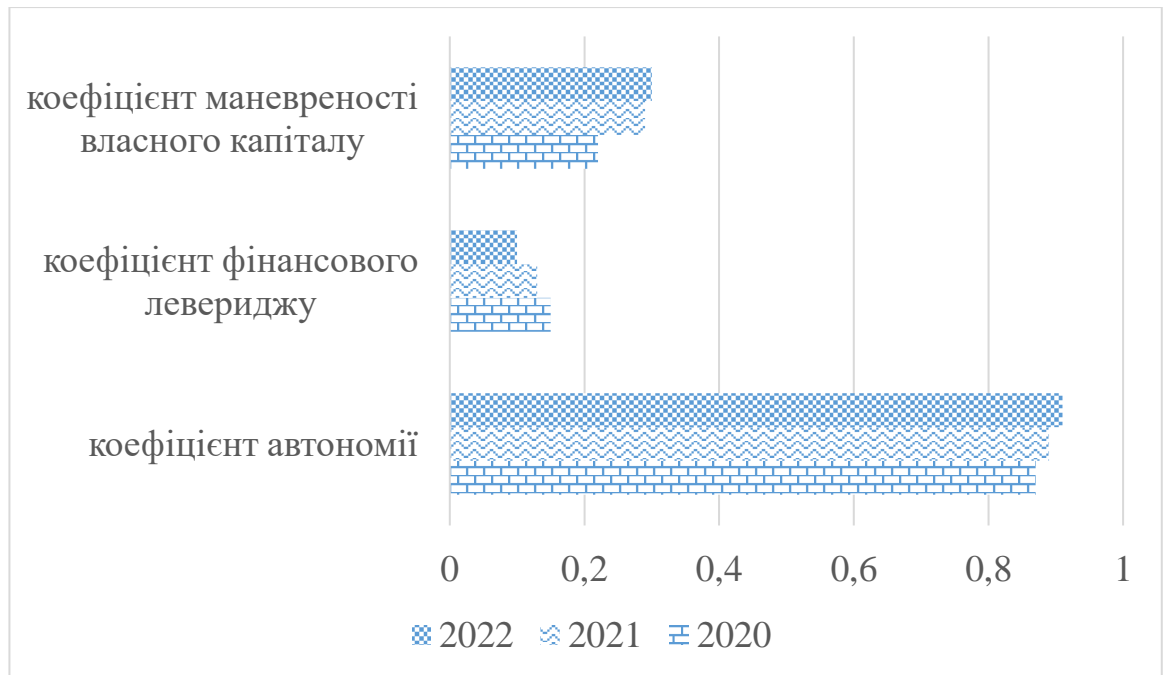

Рисунок 2.1 – Динаміка показників фінансового становища ПАФ «Винниківська»

Занадто низьке значення коефіцієнта фінансового левериджу говорить про втрачену можливість використати фінансовий важіль – підвищити рентабельність власного капіталу за рахунок залучення у діяльність позикових коштів.

Наступним етапом дослідження фінансового становища є дослідження ліквідності.

Коефіцієнт поточної ліквідності - це співвідношення поточних активів до поточних зобов'язань. Цей показник характеризує здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання. Чим вище коефіцієнт поточної ліквідності, тим більш ліквідне підприємство.

Коефіцієнт швидкої ліквідності - це співвідношення оборотних активів, крім запасів, до поточних зобов'язань. Цей показник характеризує здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів, крім запасів. Чим вище коефіцієнт швидкої ліквідності, тим більш ліквідне підприємство.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності - це співвідношення грошових коштів і їх еквівалентів до поточних зобов'язань. Цей показник характеризує здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів і їх еквівалентів. Чим вище коефіцієнт абсолютної ліквідності, тим більш ліквідне підприємство.

Таблиця 2.4 – Аналіз показників ліквідності підприємства

Показники	роки			Відхилення (+, -)
	2020	2021	2022	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,005	0,001	0,002	-0,003
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,87	1,27	0,88	+0,01
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,44	4,81	6,33	+3,89

За даними таблиці, в динаміці 2020-2022 років ліквідність підприємства покращується, хоча ми спостерігаємо падінням коефіцієнта абсолютної ліквідності з 0,005 до 0,002, що свідчить про те, що на підприємстві недостатньо ліквідних активів для погашення короткострокових поточних зобов'язань. Зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності до значення нижче 0,2 свідчить про неплатоспроможність підприємства за зобов'язаннями, які потребують негайного погашення протягом 30 днів.

Коефіцієнт поточної ліквідності також знижується, але не так значно, як коефіцієнт абсолютної ліквідності. Це свідчить про те, що підприємство має достатньо ліквідних активів для погашення поточних зобов'язань, але з деяким ризиком.

Коефіцієнт загальної ліквідності, навпаки, зростає. Це свідчить про те, що підприємство має достатньо ліквідних активів для погашення поточних зобов'язань і навіть має певні запаси ліквідності, рисунок 2.2.

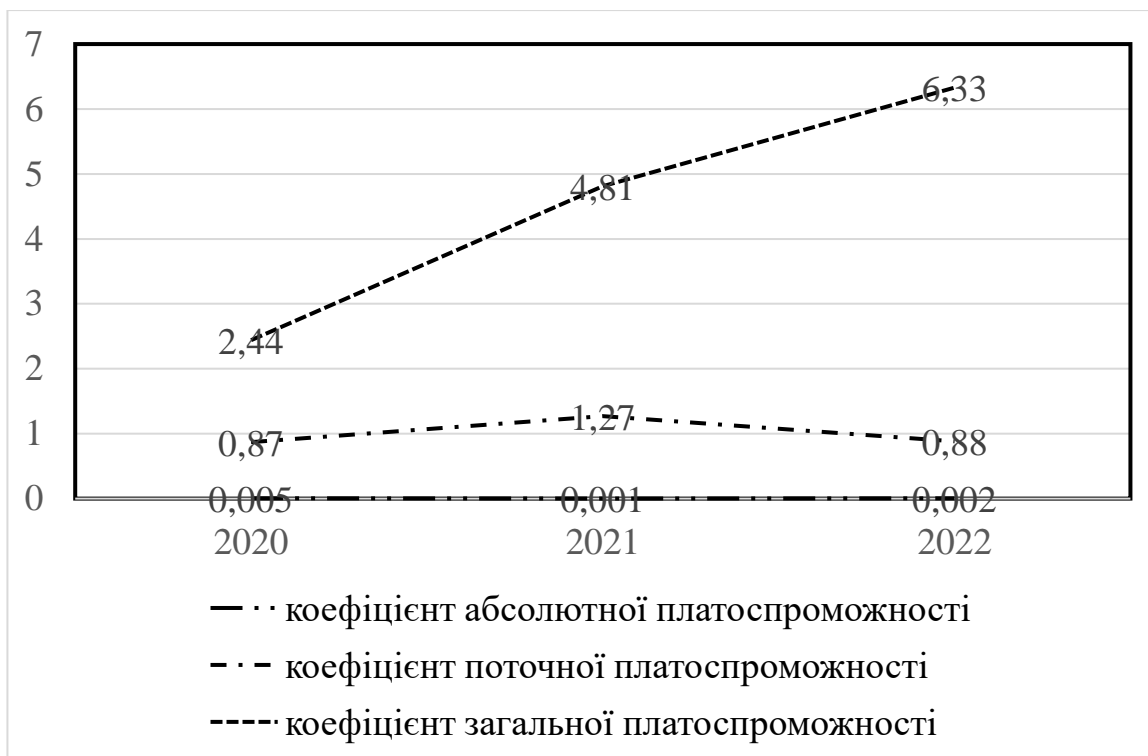

Рисунок 2.2 – динаміка показників ліквідності ПАФ «Винниківська»

Підприємству необхідно вжити заходів для покращення ліквідності, зокрема:

Підвищувати обсяги продажів і, відповідно, обсяги поточних активів.

Зменшувати обсяги поточних зобов'язань шляхом реструктуризації боргу, відстрочення платежів тощо.

Збільшувати обсяги ліквідних активів шляхом залучення короткострокових кредитів, позик.

Виконання цих заходів допоможе підприємству поліпшити ліквідність і підвищити платоспроможність.

Ось кілька конкретних рекомендацій, які можуть допомогти підприємству покращити ліквідність:

Підприємству необхідно переглянути свою політику управління запасами і дебіторською заборгованістю. Наприклад, підприємство може зменшити запаси шляхом більш ефективного управління ними, а також може збільшити відстрочку платежів від покупців.

Підприємству необхідно переглянути свою політику фінансування. Наприклад, підприємство може замість короткострокових кредитів залучати довгострокові кредити або позики.

Підприємству необхідно переглянути свою інвестиційну політику. Наприклад, підприємство може зменшити обсяги капітальних інвестицій, які не є критичними для його діяльності.

Наступним важливим етапом в дослідженні фінансового становища є аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості підприємства. Він дозволяє оцінити ризик неплатоспроможності підприємства, а також ефективність його політики управління дебіторською і кредиторською заборгованістю.

Дебіторська заборгованість - це заборгованість покупців, постачальників, замовників, працівників та інших контрагентів перед підприємством за отримані товари, послуги, роботи.

Кредиторська заборгованість - це заборгованість підприємства перед своїми кредиторами, тобто перед постачальниками, підрядниками, бюджетом, банками тощо.

Мета аналізу кредиторської та дебіторської заборгованості полягає в оцінці:

- ризику неплатоспроможності підприємства. Кредиторська заборгованість є одним з основних джерел фінансування поточної діяльності підприємства. Тому зростання кредиторської заборгованості може призвести до неплатоспроможності підприємства, якщо воно не зможе своєчасно її погасити;

- ефективності політики управління дебіторською заборгованістю. Дебіторська заборгованість є джерелом фінансування оборотних активів підприємства. Тому ефективна політика управління дебіторською заборгованістю дозволяє підприємству отримувати додаткові кошти для фінансування своєї діяльності.

Оцінка динаміки кредиторської та дебіторської заборгованості. Зростання кредиторської заборгованості може бути ознакою неплатоспроможності підприємства, якщо воно не зможе своєчасно її погасити. Зростання дебіторської заборгованості може бути ознакою ефективною політики управління дебіторською заборгованістю, якщо вона дозволяє підприємству отримувати додаткові кошти для фінансування своєї діяльності.

Оцінка якості кредиторської та дебіторської заборгованості. Якість кредиторської заборгованості характеризує ймовірність її погашення у встановлені терміни. Якість дебіторської заборгованості характеризує ймовірність її погашення у встановлені терміни.

Оцінку динаміки кредиторської та дебіторської заборгованості представимо на рисунку 2.3.

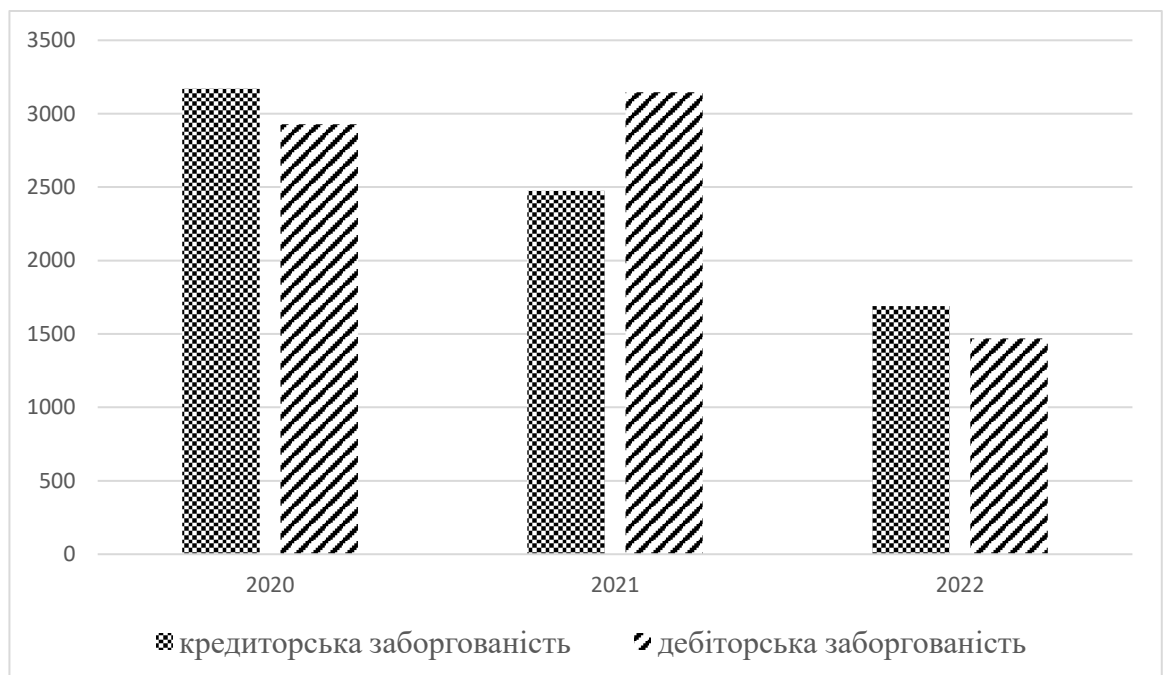

Рисунок 2.3 – Динаміка кредиторської та дебіторської заборгованості

На основі аналізу кредиторської та дебіторської заборгованості підприємство може прийняти наступні рішення:

- змінити політику управління кредиторською заборгованістю, підприємство може перейти на більш короткі терміни погашення кредиторської заборгованості, щоб зменшити ризик її прострочення;

- змінити політику управління дебіторською заборгованістю, оскільки підприємство може встановити більш короткі терміни погашення дебіторської заборгованості, щоб зменшити ризик її прострочення, або може вжити заходів для підвищення платоспроможності своїх контрагентів.

Аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості є важливим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства та прийняття управлінських рішень.

2.3. Оцінка ефективності фінансової діяльності підприємства

Ефективність фінансової діяльності - це ступінь досягнення підприємством своїх цілей з мінімальними витратами ресурсів.

Ефективність виробничо-фінансової діяльності визначається на основі таких показників, як:

- виручка - це грошові кошти, які підприємство отримує від реалізації продукції або послуг;
- середньооблікова кількість працівників - це кількість працівників, яка в середньому обліковується на підприємстві за певний період;
- середньомісячна заробітна плата - це грошова сума, яка в середньому виплачується працівникам підприємства за один місяць;
- виробнича собівартість продукції - це сума витрат, які підприємство несе на виробництво одиниці продукції;
- валовий прибуток - це різниця між виручкою та виробничою собівартістю продукції;
- чистий прибуток - це частина прибутку підприємства, яка залишається після сплати податків і відрахувань;
- показники ділової активності.

Наведемо основні показники ефективності використання капіталу по підприємству, діяльність якого аналізується в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 - Показники ефективності використання капіталу ПАФ «Винниківська»

Показники	рік			Відхилення (+,-) 2022 року від:		2022 р. до:2020 р., %
	2020	2021	2022	2020	2021	
Чиста виручка від продажу продукції, тис.грн.	11865	17402	17733	5868	331	149,5
Прибуток підприємства, тис.грн.	286	315	298	12	-17	104,2
Рентабельність капіталу, %	1,11	0,97	1,10	-0,01	0,13	99,1
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,51	0,53	0,46	-0,05	-0,07	90,2
Тривалість обороту капіталу, дні	702	674	793	91	119	112,9

Результати розрахованих показників таблиці 2.5 свідчать про позитивну динаміку господарювання в приватній агроторговій фірмі «Винниківська» протягом досліджуваного періоду. Незважаючи на складну економічну ситуацію в країні, військовий стан, кінцевий фінансовий результат - прибуток має позитивний результат і зріс в динаміці на 4,2%, проте проти 2021 року зменшився чим забезпечив незначне скорочення рівня рентабельності.

Основними чинниками сучасних умов функціонування підприємств виробничої сфери є: широкий ринок збуту, стабільна корпоративна репутація, позитивний рівень ефективності використання фінансових ресурсів, хороший імідж на ринку послуг.

Враховуючи, що швидкість оборотності капіталу тісно пов'язана з рентабельністю, вона є показником інтенсивності використання капіталу та операційної діяльності підприємства. Прискорюють оборот коштів або капіталу і знижують попит на останній, дозволяючи підприємствам

вивільнити частину коштів для господарських потреб або розширення виробничої діяльності.

Показники оборотності проаналізуємо в наступній таблиці.

Таблиця 2.6 – Показники ефективності фінансової діяльності ПАФ «Винниківська»

Показники	рік			Відхилення (+,-)
	2020	2021	2022	
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	11865	17402	17733	5868
Обертання дебіторської заборгованості	15,5	13,5	4,1	-11,4
Середній строк обороту дебіторської заборгованості, днів	90	73	30	-60
Обертання кредиторської заборгованості	1,6	1,5	3,8	2,2
Середній строк обороту кредиторської заборгованості, днів	97	52	35	-62
Обертання запасів	1,7	1,8	2,1	0,6
Середній строк обороту запасів, днів	225	211	157	-68
Тривалість операційного циклу, дні	315	284	187	-128
Тривалість фінансового циклу, дні	218	232	152	-66

Представлений матеріал таблиці 2.6 в досліджуваній агроторговій фірми «Винниківська», ілюструє досить високий рівень ділової активності. В умовах війни, глибокої кризи в економіці, умов пандемії, кризи хронічних неплатежів особливо важливим є стабільність залучення й використання оборотних засобів, пришвидшення оборотності як кредиторської так і дебіторської заборгованостей.

Можливість отримання товарного кредиту для досліджуваного підприємства ПАФ «Винниківська» на кінець аналізованого періоду суттєво покращилась з 90 днів до 30 днів, в підсумку скоротилась на 60 днів. Тому покупці продукції (споживачі) практично намагаються вчасно

перераховувати кошти. Така позитивна тенденція виникла внаслідок значного скорочення в складі оборотних активів дебіторської заборгованості майже вдвічі (табл.2.1). А отже, фінансовий менеджер, в даній ситуації знайшов вдале рішення проблеми, пов'язаної з інкасацією дебіторської заборгованості, проаналізувавши обсяги дебіторської заборгованості, виявивши сумнівні суми заборгованості, які не враховувались та розробив чіткий план їх вирішення.

Погашення кредиторської заборгованості на кінець досліджуваного періоду становить 97 днів, що на 62 дні швидше 2020 року. Фінансова стійкість залежить від співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей. В умовах економічної стабільності, якщо дебіторська заборгованість перевищує кредиторську, це свідчить про значне зростання продажів. Однак через інфляцію та високі процентні ставки ця ситуація може призвести до збитковості діяльності суб'єкта господарювання. У нашому прикладі агроторгова компанія «Винниківська» розрахункові операції здійснює за умовами договору, на протязі місяця. Однак, ситуація вимагає від фінансових менеджерів розробки та впровадження комплексу заходів щодо підтримання досягнутого рівня оборотності кредиторської і особливо дебіторської заборгованості в майбутньому. Тривалість оборотності запасів висока і має позитивну динаміку.

Дані представлені в таблиці характеризують тривалість операційного та фінансового циклів протягом певного часового періоду, та вказують на певні зміни, а саме:

- тривалість операційного циклу зменшилася з 315 днів до 187 днів. Це означає, що компанія стала ефективнішою в управлінні операційним процесом, зменшивши час, необхідний для виробництва та продажу товарів або послуг;
- тривалість фінансового циклу також зменшилася з 218 днів до 152 днів. Це свідчить про те, що в агрофірмі стан розрахунків покращується,

це стосується погашення кредиторської та інкасації дебіторської заборгованостей.

Також спостерігається скорочення тривалості як операційного так і фінансового циклів, що є результатом ефективної фінансово-господарської діяльності агрофірми та ефективної стратегії управління.

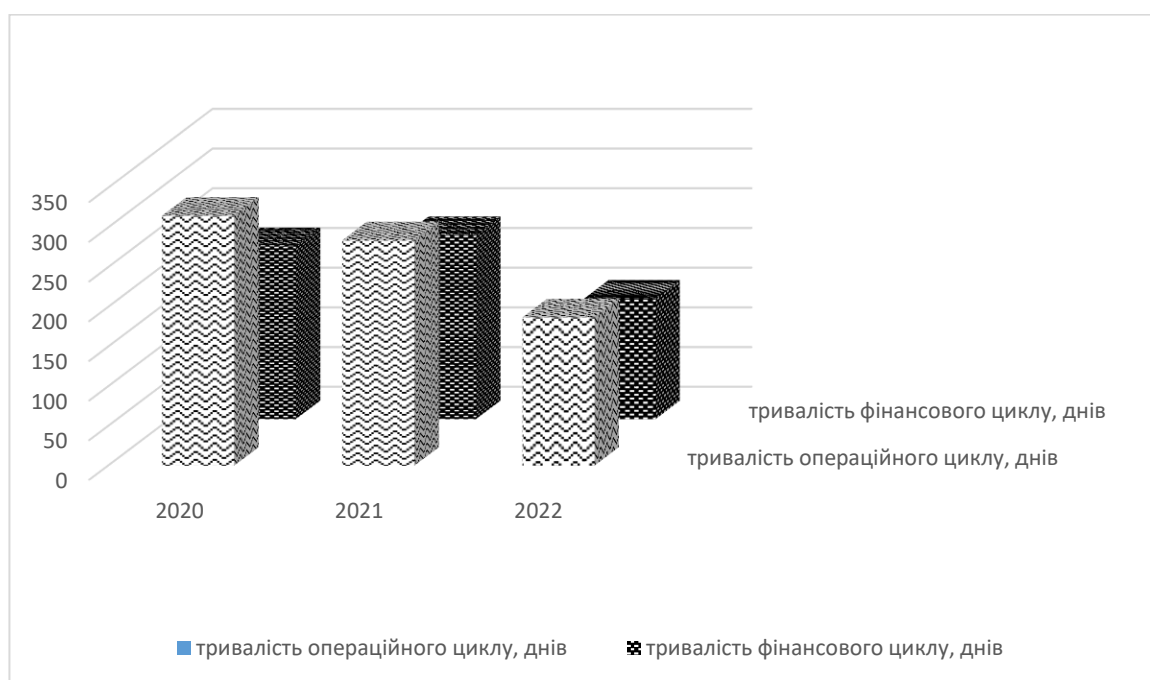

Рисунок 2.4 – Тривалість операційного та фінансового циклів

Загалом, можна зробити висновок, що агрофірма «Винниківська» вдосконалила операційні та фінансові процеси, що вказує на покращення рівня ділової активності, фінансового стану, конкурентоспроможності.

Саме тому в перспективі необхідно вживати заходів з відновлення ліквідності підприємства, залучати кредитні ресурси з метою розширення виробництва, а також слід враховувати ступінь впливу чинників на величину і швидкість оборотності оборотних засобів такі як масштаби діяльності підприємства, галузева приналежність, об'єм, якість та номенклатура ресурсів, які використовуються, географічне місцезнаходження споживачів і постачальників, система розрахунків за продукцію, платоспроможність

клієнтів, темпи інфляції, якість банківського обслуговування, стан фінансового ринку, тощо.

Розділ 3. Напрямки покращання фінансової діяльності підприємства

3.1 Вдосконалення системи управління фінансами підприємств

Досліджуючи фінансовий стан ПП ПАФ «Винниківська» були виявлені як сильні так і слабкі сторони.

Основною проблемою підприємства є практично незмінна величина кредиторської заборгованості за період 2020-2022 років.

Однією із слабких сторін роботи підприємства у цьому періоді є збільшення запасів.

Дуже важливе значення для підприємства грає управління товарно-виробничими запасами, які входять до складу оборотних активів. При управлінні запасами необхідне чітке розуміння взаємозв'язку всіх факторів, що впливають загальний рівень фінансового становища підприємства.

Шляхом реалізації зайвих запасів ми маємо можливість покрити частину кредиторської заборгованості. Також спостерігається зниження платоспроможності підприємства, деякі коефіцієнти рентабельності перебувають нижче нормативних значень.

Загалом діяльність цього підприємства є досить ефективною. Розрахунок прибутку підприємства, на розрахункових рахунках підприємства є кошти, зростає вартість майна.

Для покращення фінансової діяльності та усунення слабких сторін її діяльності необхідно:

- збільшити частку джерел власних коштів у оборотних активах за рахунок збільшення рентабельності та накопичення нерозподіленого прибутку;
- забезпечити поповнення джерел власних коштів та прискорення оборотності запасів шляхом скорочення термінів розрахунків за дебіторською заборгованістю.

- контролювати стан розрахунків щодо простроченої кредиторської заборгованості.

- систематично стежити за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості. Значне перевищення кредиторської заборгованості створює загрозу фінансової стійкості підприємства та робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування. Для реалізації цього необхідно скласти графік платежів, в якому знайшли б відображення строки оплати відповідно до укладених договорів та контролю за станом розрахунків за простроченим заборгованостям. Контроль у сенсі здійснювати потрібно, тобто значне перевищення дебіторської заборгованості може створити загрозу фінансовій стійкості підприємства та унеможливить залучення додаткових джерел фінансування;

- необхідний пошук внутрішніх резервів щодо збільшення прибутковості виробництва та досягненню беззбиткової роботи за рахунок більш повного використання виробничої потужності підприємства, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, зниження її собівартості, раціонального використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат та втрат;

- необхідно орієнтуватися на збільшення частки ринку. Для розширення сегмента ринку керівництву підприємства слід використовувати прийом кредитування нових замовників через відстрочку платежу. Також використовувати частковий розрахунок постачання матеріалів з проведенням подальших взаємозаліків.

Для усунення негативних моментів діяльності підприємства, а також для підтримки та покращення фінансового стану запропоновано провести оптимізацію запасів сировини на складі.

Одним із основних моментів підвищення ефективності використання оборотних активів є оптимізація запасів сировини та матеріалів. При збільшенні значення показників у балансі за рядком «Запаси»:

- знижується забезпеченість матеріально-виробничих запасів власним оборотним капіталом;
- збільшується розмір джерел фінансування, що приводить зазвичай до збільшення короткострокової кредиторської заборгованості;
- зменшується оборотність запасів, що веде до зниження ділової діяльності активності підприємства (ефективності використання ресурсів);
- відбувається «заморожування» коштів;
- нормування оборотних коштів.

Нормування оборотних коштів – основа раціонального використання господарських коштів підприємства. Воно полягає в розробці обґрунтованих норм та нормативів їх витрачання, необхідних для створення постійних мінімальних запасів для безперебійної роботи підприємства.

За рівнем планування оборотні кошти поділяються на нормовані та ненормовані.

До нормованих відносяться оборотні кошти у виробничих запасах.

До ненормованих оборотних коштів відносяться: кошти, відвантажені товари та здані роботи, всі види дебіторської заборгованості та ін.

На практиці застосовують три основні методи нормування оборотних засобів: аналітичний, коефіцієнтний та метод прямого рахунку.

При нормуванні оборотних коштів необхідно встановити норми запасу за окремими видами матеріалів, що нормуються, визначити нормативи по кожному елементу оборотних коштів та розрахувати сукупний норматив за нормованим оборотним засобом.

Норми оборотних засобів характеризують мінімальні запаси товарно-матеріальних цінностей, розрахованих у днях запасу або у відсотках до певної бази (товарної продукції, обсягу основних фондів). Як правило, вони встановлюються на певний період часу (квартал, рік), але можуть діяти протягом більш тривалого періоду. Норми встановлюються за виробничими запасами, незавершеним виробництвом, запасами готової продукції на складі підприємства.

Визначення норми запасів – це найбільш трудомістка частина нормування. Найбільшу питому вагу у загальній нормі оборотних коштів за групою матеріалів займає норма поточного запасу.

Поточний запас – постійний запас матеріалів, що повністю підготовлені до запуску у виробництво та призначені для безперебійної роботи підприємства. Його величина залежить від середньодобового споживання матеріалів, інтервалу між черговими поставками, розміром партій поставок та партій запуску у виробництво. Для багатьох матеріалів інтервал між черговими поставками береться в розмірі або розраховується середньоарифметичним методом. Якщо виявлено лишки запасів, то їх необхідно реалізувати, а виручені кошти скерувати на погашення кредиторської заборгованості.

Більшість кредиторської заборгованості підприємства, саме 58,95% має термін утворення від 30 днів, що позитивно характеризує платіжну дисципліну підприємства. Частина кредиторської заборгованості у розмірі 14,03% має термін формування від 31 до 90 днів, що не суперечить умовам оплати. Значна частина заборгованості у вигляді 27,02% має термін виникнення понад 181 дня. Ця заборгованість представлена боргами двом підприємствам, що є основними постачальниками. Більшість боргів кредиторів є заборгованістю не більше договірних термінів оплати. Безнадійні борги у підприємства відсутні.

Дебіторська заборгованість підприємства означає кредитування ним своїх споживачів та клієнтів, причому часто проти волі кредитора. В результаті підприємство змушене частину коштів інвестувати у цю заборгованість. Такі інвестиції розраховуються з урахуванням недоотриманої виручки.

Існує ціла низка заходів щодо скорочення дебіторської заборгованості, які умовно можна об'єднати у кілька груп:

- контроль за станом розрахунків з покупцями, вибір ділових партнерів та оптимальної схеми взаємовідносин з ними. Сюди можна

включити оцінку ділової репутації, масштабу та ступеня впливу потенційних та вже існуючих партнерів та можливих наслідків їх зміни; оцінку умов, у яких працюють ці партнери, аналіз фінансового становища клієнтів. Також сюди можна включити пропозиції щодо детальної дебіторської бухгалтерії за рахунками клієнтів;

- орієнтація на ширше коло споживачів з метою зменшення ризику несплати одним чи декількома дебіторами;
- контроль за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованостей, оскільки значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансової стійкості підприємства та залучення додатково дорогих джерел фінансування;
- використання способу надання знижок при передоплаті;
- звернення до примусового стягнення боргів залежно від розміру заборгованості та схеми взаєморозрахунків між партнерами;
- використання фінансових інструментів та інститутів, таких як продаж боргів факторинговим компаніям, використання у розрахунках векселів.

Для зменшення розмірів дебіторської заборгованості пропонується використання факторингу. Факторингові операції – це купівля банком чи спеціалізованою компанією вимог постачальника до покупця та його інкасація за певну винагороду.

З економічної точки зору факторинг відноситься до посередницьких операцій. Факторинг можна визначити як діяльність спеціальної установи (факторингової компанії чи факторингового відділу банку) щодо стягнення коштів з боржників свого клієнта (промислової чи торгової компанії) та управління його борговими вимогами.

У факторингових операціях беруть участь три сторони:

- 1) факторингова компанія (або факторинговий відділ банку) - спеціалізована установа, яка купує рахунки-фактури у своїх клієнтів;

2) постачальник – підприємства, які здійснюють постачання товарів, виконання робіт, надання послуг своїм контрагентам за умов товарного кредиту;

3) покупці – підприємства, мають заборгованість термін платежу за якою виникає у майбутньому чи наступив.

Факторинг - різновид торгово-комісійної операції у поєднанні з кредитуванням оборотного капіталу, пов'язаної з переуступкою неоплачених рахунків-фактур фінансовому агенту – банку за поставлені товари, виконані роботи чи надані послуги.

Метою факторингових операцій є створення для постачальника умов для переведення капіталу з товарної форми в грошову та прискорення оборотності капіталу.

Предметом факторингових операцій може бути як грошова вимога, термін платежу за яким вже настав, так і право на отримання грошових коштів, що виникає у майбутньому. Факторинг є альтернативною формою кредитування в рамках поповнення дефіциту оборотного капіталу і є зручнішим способом фінансування обороту для підприємств, які активно ведуть торгівельну діяльність.

У той момент, коли дефіцит оборотних коштів стає особливо гострим через різке збільшення числа торгових контрагентів, клієнт отримує від фінансового агента – банку найбільший обсяг (близько 80-90% суми вимог) коштів.

Переваги застосування факторингу:

1. Здійснюється фінансування клієнта відразу ж, не чекаючи терміну платежу.

2. Дає 100% гарантію на отримання всіх платежів, зменшуючи фінансовий ризик підприємства.

3. Підприємство зменшує свої витрати з допомогою скорочення персоналу бухгалтерії, оскільки факторингова фірма бере на себе зобов'язання щодо ведення дебіторського обліку.

4. Підвищується рівень інформації про платоспроможність покупців. Іншими словами, факторинг - купівля банком у свого клієнта-постачальника вимог до його покупців. Протягом 2-3 днів він оплачує 80- 90% вимог у вигляді авансу. Частина, що залишилася, виплачується клієнту банку після надходження коштів.

Одним із шляхів покращення фінансового стану ПАФ «Винниківська» є диверсифікація діяльності – розширення сільськогосподарських культур, переробних виробництв.

Впровадження цього заходу дозволить підприємству збільшити розмір прибутку, розширити асортимент продукції та диверсифікувати діяльність.

Удосконалення системи управління фінансами та фінансовою діяльністю підприємства передбачає впровадження таких заходів:

Вдосконалення інформаційного забезпечення управління фінансами необхідно проводити використовуючи:

- запровадження сучасних інформаційних технологій, які дозволять автоматизувати процеси обліку, аналізу та контролю фінансової діяльності підприємства;
- розробку та впровадження єдиної інформаційної системи управління фінансами, яка буде забезпечувати обмін інформацією між усіма підрозділами підприємства;
- вдосконалення системи внутрішнього аудиту, який буде забезпечувати достовірність та повноту фінансової звітності підприємства.

Розробка та впровадження ефективної системи фінансового планування та бюджетування включає в себе:

- формування системи фінансових цілей та завдань підприємства на основі його стратегії;
- розробку фінансових планів та бюджетів, які будуть відображати фінансові цілі та завдання підприємства;
- запровадження системи контролю за виконанням фінансових планів та бюджетів.

Удосконалення системи фінансового аналізу включає в себе:

- розробку системи фінансових показників, які будуть відображати фінансовий стан та результати діяльності підприємства;
- запровадження системи регулярних фінансових аналізів, які будуть дозволяти своєчасно виявляти відхилення від планових показників та приймати необхідні управлінські рішення.

Удосконалення системи фінансового контролю слід здійснювати:

- формування системи фінансових нормативів, які будуть визначати допустимі відхилення від планових показників;
- запровадження системи заходів, спрямованих на усунення відхилень від планових показників.

Підвищення кваліфікації персоналу, відповідального за управління фінансами проводити через:

- організацію навчання персоналу з питань управління фінансами;
- залучення зовнішніх фахівців у сфері управління фінансами.

Реалізація цих заходів дозволить підвищити ефективність управління фінансами та фінансовою діяльністю підприємства, що призведе до підвищення його конкурентоспроможності та фінансових результатів.

Конкретні заходи щодо удосконалення системи управління фінансами та фінансовою діяльністю підприємства повинні розроблятися з урахуванням конкретних умов діяльності підприємства.

3.2 Шляхи покращення фінансової діяльності підприємства

Сутність управління фінансовою діяльністю являє собою процес, в ході якого керівництво підприємства аналізує, узагальнює та творчо враховує сформовану економічну ситуацію, роблячи тим самим себе діяльним суб'єктом, а освоювані ним явища економічного середовища – об'єктом своєї діяльності. Зазначений процес здійснюється за допомогою дії господарюючого суб'єкта підприємницької діяльності з виявлення та

реалізації невикористаних можливостей проявів законів та закономірностей системи грошових відносин економічного ладу, що розвивається.

В даний час в якості необхідної ланки системи управління фінансами підприємства виступає фінансовий менеджмент як сукупність підходів, методів, засобів та форм управління фінансами. Рівень його застосування визначає стабільну та ефективну виробничо-господарську діяльність підприємств.

До основних напрямів управління фінансами слід віднести:

1. Процес збору, обробки та аналізу інформації про господарський стан підприємства. Він повинен включати до свого складу не лише безпосередні показники з фінансової діяльності господарюючого суб'єкта, а також дані, які характеризують його виробничу, технічну, технологічну, організаційну діяльність, забезпеченість кадрами, а також показники, які розкривають зовнішнє середовище підприємства, включаючи і політичні обставини.

2. Планування фінансової діяльності суб'єкта господарювання – серцевини фінансового менеджменту, включає бюджетування як форму оперативного планування та стратегію як прогнозування на довгострокову перспективу виявлення резервів зростання фінансових ресурсів та їхнє ефективне використання.

3. Забезпечення стабільного положення фінансової діяльності кожного підприємства за допомогою оновлення виробництва, яке включає як вдосконалення організаційної структури господарюючого суб'єкта, а також підвищення якості та різноманітності номенклатури своєї продукції. Це досягається шляхом використання маловідходних, ресурсозберігаючих та безвідходних прогресивних технологій, що створює передумови для зниження витрат на виготовлення одиниці продукції, підвищення її якості та конкурентоспроможності.

4. Систематичний контроль на стадії бюджетування структури капіталу, динаміки прибутку, рентабельності, ділової активності, джерел та напрямків використання коштів, фінансової стійкості, ліквідності балансу,

оборотності запасів, кредиторської та дебіторської заборгованості, ефективності інвестиційних проектів підприємства.

5. Удосконалення механізму управління фінансовою діяльністю промислового підприємства та його основних ланок, що включають, одного боку, сукупність заходів організаційного, економічного, екологічного та правового характеру, які забезпечують стабільну діяльність господарюючих суб'єктів, та з іншого – заходи, реалізації яких випереджає появу кризових ситуацій.

Таким чином, вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємств може бути забезпечено реалізацією комплексу напрямів, що включає у собі збір, обробку та аналіз необхідної інформації, розробку методів планування з урахуванням особливостей господарюючих суб'єктів, використання новітніх технологій виробництва, здійснення постійного всебічного контролю та розвитку основних ланок механізму управління.

Покращення фінансової діяльності ПАФ «Винниківська» за найважливішими напрямками наведено на малюнку 3.1.

Дані напрями включають такі основні аспекти.

Напрямок «Реорганізація інвентарних запасів» - це комплекс заходів, спрямованих на оптимізацію складу, кількості та вартості запасів. Вона може проводитися з різних причин, таких як: зменшення витрат на зберігання та обслуговування запасів; підвищення ефективності управління запасами; збільшення прибутку підприємства.

При проведенні реорганізації інвентарних запасів слід здійснити аналіз складу і кількості запасів, провести розрахунок оптимального рівня запасів, впровадження систем управління запасами та контролю за останніми.

Аналіз складу і кількості запасів дозволяє виявити зайві і непотрібні запаси. Розрахунок оптимального рівня запасів дозволяє визначити, скільки запасів необхідно підприємству для забезпечення безперебійної роботи. Впровадження системи управління запасами дозволяє автоматизувати цей процес, а системи контролю за використанням запасів дозволяє забезпечити своєчасне виявлення та усунення проблем з запасами.

Рисунок 3.1. – Основні напрями покращення фінансової діяльності підприємства

Реорганізація інвентарних запасів є важливим завданням для будь-якого підприємства. Вона дозволяє підвищити ефективність управління запасами та знизити витрати на їх зберігання. Підприємство може відмовитися від закупівлі запасів, які рідко використовуються або які є застарілими, а також перерозподілити запаси між складами, щоб зменшити витрати на зберігання. Впровадження системи електронного замовлення запасів дозволить зменшити кількість ручної роботи.

Реорганізація інвентарних запасів може бути досить складним завданням, але вона може принести значні економічні вигоди підприємству. Незадіяні у виробничий процес запаси доцільно буде продати зі знижками для того, щоб придбати додаткові кошти.

Напрямок «Отримання додаткових коштів від використання основних фондів». Підприємства можуть отримувати додаткові кошти від використання основних фондів нарощуючи обсяги виробництва продукції або надаючи більший спектр послуг. Чим більше продукції або послуг виробляє або надає підприємство, тим більше прибутку воно отримує. Основні фонди є важливим фактором виробництва, тому їхнє ефективне використання дозволяє збільшити обсяг виробництва. Впровадження нових технологій дозволить підвищити продуктивність праці та якість продукції або послуг. Це також може призвести до зниження витрат, що також збільшує прибуток підприємства. Якщо основні фонди приходять у непридатність або морально застарівають, їх можна продати. Це може принести підприємству додаткові кошти, які можна використовувати для придбання нових основних фондів або для інших цілей.

Напрямок «Стягнення заборгованостей з метою прискорення оборотності коштів» - заходи, спрямовані на отримання грошових засобів від дебіторів у найкоротші строки. Це важливо для будь-якого підприємства в тому числі і для ПАФ «Винниківська», оскільки дозволяє йому підвищити ефективність використання оборотних коштів, прискорити їх оборотність. Чим швидше підприємство отримує гроші від дебіторів, тим швидше вони

можуть бути використані для придбання товарів або послуг, оплати праці, погашення кредитів тощо. Це дозволяє уникнути фінансових проблем, таких як неплатоспроможність, банкрутство тощо.

Стягнення заборгованостей дозволяє підприємству захистити свої інтереси та забезпечити виконання своїх зобов'язань перед кредиторами.

Стягнення заборгованостей з метою прискорення оборотності коштів - це комплекс заходів, спрямованих на отримання грошових коштів від дебіторів у найкоротші строки. Це важливо для будь-якого підприємства, оскільки дозволяє йому підвищити ефективність використання оборотних коштів і збільшити прибуток.

Менеджер підприємства може розробити ефективну систему управління дебіторською заборгованістю, яка включає в себе своєчасну видачу рахунків, контроль за термінами оплати та роботу з проблемними дебіторами, а також впровадити систему штрафів і пені за прострочення платежів.

Оптимізація структури боргових зобов'язань спрямована на досягнення оптимального співвідношення між різними видами боргових зобов'язань підприємства. Це важливо для будь-якого підприємства, оскільки дозволяє йому підвищити свою фінансову стійкість і знизити фінансові витрати.

Підприємство може знизити свої фінансові витрати, якщо погашає дорогі кредити та замінює їх дешевшими, а також це сприяє підвищенню фінансової стійкості через зменшення ризику неплатоспроможності. В результаті цього підприємство може покращити свій фінансовий імідж, якщо матиме здорову структуру боргових зобов'язань.

Оптимізацію структури боргових зобов'язань необхідно розпочати з аналізу структури боргових зобов'язань підприємства, щоб визначити, які види боргових зобов'язань переважають, а які є менш значущими, виходячи з таких факторів, як фінансова стійкість підприємства, його фінансові можливості, а також ринкові умови.

Підприємство може рефінансувати дорогі кредити дешевшими. Наприклад, підприємство може замінити кредит під 20% на кредит під 15%. Це дозволить підприємству заощадити 5% від щомісячних платежів.

Підприємство може залучити довгострокові кредити для погашення короткострокових. Це дозволить підприємству знизити ризик неплатоспроможності, оскільки довгострокові кредити мають більш тривалі терміни погашення, окрім того можна запровадити факторинг або форфейтинг. Ці інструменти дозволяють підприємству отримати грошові кошти від своїх дебіторів достроково, що може допомогти підприємству погасити свої боргові зобов'язання.

Напрямок «Розмежування виплат кредиторам за рівнем пріоритетності зменшення впливу коштів» може здійснюватися в рамках одного виду зобов'язань, а саме, короткострокових кредитів, або в рамках усіх видів зобов'язань, включаючи довгострокові кредити, позики, утримані податки тощо.

На підприємстві розробляють систему рейтингів кредиторів, яка враховує такі фактори, як термін погашення, важливість кредитора для діяльності підприємства та фінансові можливості підприємства. Кредитори з найвищим рейтингом будуть отримувати виплати в першу чергу, або створити список кредиторів, відсортованих за терміном погашення. Кредитори з найкоротшим терміном погашення будуть отримувати виплати в першу чергу.

Напрямок «Перегляд планів капітальних вкладень» є засобом за допомогою якого підприємства оцінюють свої плани капітальних вкладень з метою їх актуалізації та оптимізації. Це важливо, оскільки дозволяє йому забезпечити ефективне використання своїх капітальних ресурсів. Плани капітальних вкладень повинні відповідати фінансовій стратегії підприємства, а також визначити, чи має підприємство фінансові можливості для реалізації планів капітальних вкладень, та обрати серед низки альтернативних планів, який варіант є найбільш ефективним.

Перегляд планів капітальних вкладень може проводитися регулярно, наприклад, щорічно, або в разі змін у стратегії підприємства, поточній фінансовій ситуації підприємства або в альтернативних варіантах капітальних вкладень.

Перегляд планів капітальних вкладень є важливим завданням. Це дозволяє підприємствам забезпечити ефективне використання своїх капітальних ресурсів.

Напрямок «Збільшення надходження коштів із зацікавлених фінансових джерел, не пов'язаних із взаємною торгівлею» це процес, за допомогою якого підприємства отримують фінансування від джерел, які не є їхніми контрагентами. Це важливо, оскільки дозволяє підприємству диверсифікувати свої джерела фінансування та зменшити свою залежність від одного джерела.

При цьому суб'єкт господарювання повинен мати чітку бізнес-стратегію та фінансові плани, позитивну фінансову історію та репутацію, досвідчений та професійний менеджмент, а також бути готовим до співпраці з інвесторами.

Напрямок «Збільшення обсягу виробництва та продажів» це процес, за допомогою якого підприємства збільшують кількість продукції або послуг, які вони виробляють або надають. Це важливо, оскільки дозволяє підприємству збільшити надходження і покращити своє фінансове становище.

Збільшення обсягу виробництва та продажів може здійснюватися за допомогою розширення виробництва. Підприємство може збільшити обсяг виробництва, наприклад, шляхом розширення виробничих потужностей, впровадження нових технологій або підвищення продуктивності праці.

Розширення ринку збуту. Підприємство може збільшити обсяг продажів, наприклад, шляхом розширення географії продажів, впровадження нових каналів збуту або розробки нових маркетингових стратегій.

Розширення асортименту продукції або послуг. Підприємство може збільшити обсяг продажів, наприклад, шляхом розробки нових продуктів або послуг, які відповідають потребам споживачів.

Наступні два напрями – «Прогнозування фінансового стану» та «Розробка ефективної системи прогнозування руху грошових ресурсів» тісно взаємопов'язані між собою. За допомогою яких оцінюють свій майбутній фінансовий стан. Це важливо, оскільки дозволяє приймати обґрунтовані фінансові рішення та уникати фінансових проблем.

Прогнозування фінансового стану підприємства завжди має здійснюватися після комплексного аналізу з метою визначення перспективного фінансового стану у найближчому майбутньому та, як наслідок, прийняття відповідних рішень щодо організації фінансової діяльності. Прогнозування руху коштів є найважливішою складовою прогнозування фінансового становища загалом.

Висновки та пропозиції

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Фінансова діяльність є невід'ємною складовою життя сучасного суспільства і важливою складовою економічного розвитку, забезпечує доступ до фінансового капіталу для підприємств, що стимулює їх розвиток та розширення. Це важливо для створення нових робочих місць, розвитку виробництва та підтримки інновацій.

2. Фінансова діяльність дозволяє раціонально використовувати ресурси. Вона ефективно розподіляє грошові потоки та інвестує в цю сферу, де це найбільш необхідно та включає такі основні процеси як формування, розподіл та використання фінансових ресурсів.

3. Фінансова діяльність повинна забезпечити ріст ринкової вартості, дохідності та матеріального добробуту підприємства і це напряму залежить від фінансового менеджменту та має бути скеровано на: виживання підприємства у умовах конкурентної боротьби, уникнення банкрутства та кредитних фінансових невдач, прийнятні темпи зростання економічного потенціалу підприємства, лідерство у боротьбі з конкурентами, забезпечення рентабельної роботи підприємства, зростання обсягів та реалізації, максимізації прибутку та мінімізації витрат.

4. Приватне підприємство ПАФ «Винниківська», на матеріалах якого здійснено виконання даного магістерського доробку, є юридичною особою, має всі необхідні документи та реквізити зокрема: круглу печатку, штамп, бланк з відповідними підписами й реквізитами, товарний знак, відокремлене майно, основні та оборотні засоби, самостійний баланс, поточний та інші рахунки в банках, має право на укладення ділових угод на території України та за кордоном.

5. Директор підприємства ПАФ «Винниківська» несе відповідальність за фінансово-господарську діяльність та визначає організаційну структурну побудову згідно з розробленою стратегією і тактикою розвитку підприємства в майбутньому.

6. Аналіз стану майна підприємства показав, що за період 2020-2022 років його вартість збільшилася на 14,8%. Це відбулося в основному за рахунок зростання оборотних коштів (на 30,4%) і, зокрема, матеріальних оборотних коштів (на 75,2%). Підприємство має достатній рівень майна для забезпечення своєї діяльності. У структурі майна підприємства переважають оборотні кошти, що свідчить про його мобільність. У структурі оборотних коштів переважають матеріальні оборотні кошти, що свідчить про матеріально-виробничий характер діяльності підприємства.

7. ПАФ «Винниківська» має достатньо коштів для фінансування основних напрямів своєї діяльності. У структурі коштів підприємства переважають власні кошти, що свідчить про його фінансову стійкість. У структурі позикових коштів підприємства переважають поточні зобов'язання, основний обсяг яких – це кредиторська заборгованість.

8. Фінансова стійкість підприємства поліпшується. Це підтверджується зростанням коефіцієнта автономії (незалежності) з 0,87 до 0,91, що свідчить про зростання частки власного капіталу. Зменшення коефіцієнта співвідношення позикового і власного капіталу з 0,15 до 0,10 також свідчить про зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Крім того, зростає коефіцієнт маневреності власного капіталу з 0,22 до 0,30, що свідчить про підвищення мобільності власного капіталу. Це означає, що підприємство має більше можливостей для маневрування власними коштами, а отже, має більшу фінансову гнучкість.

9. Протягом 2020-2022 років ліквідність підприємства покращується, хоча ми спостерігаємо падіння коефіцієнта абсолютної ліквідності з 0,005 до 0,002, що свідчить про те, що на підприємстві недостатньо ліквідних активів для погашення короткострокових поточних зобов'язань. Зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності до значення нижче 0,2 свідчить про неплатоспроможність підприємства за зобов'язаннями, які потребують негайного погашення протягом 30 днів.

10. Ефективність використання фінансових ресурсів свідчить про позитивну динаміку господарювання в приватній агроторговій фірмі «Винниківська» протягом досліджуваного періоду. Незважаючи на складну економічну ситуацію в країні, військовий стан, кінцевий фінансовий результат - прибуток має позитивний результат і зріс в динаміці на 4,2%, проте проти 2021 року зменшився чим забезпечив незначне скорочення рівня рентабельності.

11. Фінансова діяльність досліджуваного підприємства ілюструє досить високий рівень ділової активності. В умовах війни, глибокої кризи в економіці, умов пандемії, кризи хронічних неплатежів особливо важливим є стабільність залучення й використання оборотних засобів, пришвидшення оборотності як кредиторської так і дебіторської заборгованостей.

12. Тривалість операційного та фінансового циклів протягом певного часового періоду, та вказують на певні зміни, а саме:

- тривалість операційного циклу зменшилася з 315 днів до 187 днів. Це означає, що агрофірма стала ефективнішою в управлінні операційним процесом, зменшивши час, необхідний для виробництва та продажу продукції чи надання послуг;

- тривалість фінансового циклу також зменшилася з 218 днів до 152 днів. Це свідчить про те, що в агрофірмі стан розрахунків покращується, це стосується погашення кредиторської та інкасації дебіторської заборгованостей.

Для покращення фінансової діяльності та усунення слабких її сторін в ПАФ «Винниківська» необхідно:

- збільшити частку джерел власних коштів у оборотних активах за рахунок збільшення прибутковості та накопичення нерозподіленого прибутку;

- забезпечити поповнення джерел власних коштів та прискорення оборотності запасів шляхом скорочення термінів розрахунків за дебіторською заборгованістю.

- контролювати стан розрахунків щодо простроченої кредиторської заборгованості.

- систематично спостерігати за співвідношенням дебіторських та кредиторських боргів. Значні суми кредиторських боргів, які перевищують дебіторські створюють небезпеку для суб'єкта господарювання щодо втрати фінансової стійкості підприємства та робить необхідним пошук додаткових джерел фінансування. Для реалізації цього необхідно скласти графік платежів, в якому знайшли б відображення строки оплати відповідно до укладених договорів та контролю за станом розрахунків за простроченим заборгованостям;

- необхідний пошук внутрішніх резервів щодо збільшення прибутковості виробництва та досягненню беззбиткової роботи за рахунок більш повного використання виробничої потужності підприємства, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, зниження її собівартості, раціонального використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат та втрат;

- необхідно орієнтуватися на збільшення частки ринку. Для розширення сегмента ринку керівництву підприємства слід використовувати прийом кредитування нових замовників через відстрочку платежу. Також використовувати частковий розрахунок постачання матеріалів з проведенням подальших взаємозаліків;

- проводити планування фінансової діяльності суб'єкта господарювання, включаючи бюджетування як форму оперативного планування та стратегію як прогнозування на довгострокову перспективу виявлення резервів зростання фінансових ресурсів та їх ефективного використання;

- забезпечити систематичний контроль на стадії бюджетування структури капіталу, динаміки прибутку, рентабельності, ділової активності, джерел та напрямків використання коштів, фінансової стійкості, ліквідності

балансу, оборотності запасів, кредиторської та дебіторської заборгованості, ефективності інвестиційних проектів підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андреева Т.Є., Терещенко Д.А. Теоретичні засади організації фінансової діяльності підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. № 34. С. 255 - 260.
2. Антонова О.М., Жебка В.В., Кривуца А.В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. К.: Видавництво «Логос», 2012. 316 с
3. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент. К. : Ельга, 2008. 724 с.
4. Борщ А.Г. Економічна природа капіталу та фінансових ресурсів підприємства: точка зору на дискусійну проблему. *Облік і фінанси АПК*. 2011. №1. С. 137 - 140.
5. Ботвіна Н.О. Механізм формування й реалізації фінансової політики в умовах кризових деформацій економічного простору. *Облік і фінанси АПК*. 2011. №1. С. 140 - 145.
6. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 344 с.
7. Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Харків: Видавництво ХДЕУ, 2003. 248с.
8. Жидецький В.І. Основи охорони праці. Л.: Афіша, 2005. 349 с.
9. Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 року № 2695-ХІІ. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
10. Закон України «Про пожежну безпеку» від 17.12.93 №3747-ХІІ / [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
11. Зятковський І.В. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Кондор, 2003. 362 с.
12. Князь С.В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 184 с.

13. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. 3-тє вид., випр. і допов. К. : Знання, 2008. 483 с.
14. Левкович А.О. Прийняття Рішень щодо фінансування бізнесу *Економіка. Фінанси. Управління*. 2008. С. 101-108.
15. Ліпич Л.Г., Гадзевич І.О. Капітал в системі управління підприємством. *Збірник наукових праць Вісник Національного університету «Львівська політехніка» Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* Випуск №647. Львів, 2012. С.114-120.
16. Львовчкін С. В. Фінансовий механізм макроекономічного регулювання. *Фінанси України*. 2011. №12. С. 25 - 33.
17. Мицак О.В., Чуй І.Р. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Львів: «Магнолія- 2006», 2007. 216 с.
18. Осадчук Ю.М. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств [Електронний ресурс]. Режим доступу file:///D:/Downloads/inek_2013_5_27.pdf
19. Островська Г.Й. Фінансова діяльність : навч. посіб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 576 с.
20. Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 348 с.
21. Плікус І., Слободянин Ю. Особливості функціонування фінансового механізму підприємств. *Економіка, фінанси, право*. 2003.№4. С. 18-19.
22. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010р №27555-17 [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.rada.gov.ua
23. Рожков А.П. Пожежна безпека: навч.посіб. К.: Либідь, 2003. 256 с.
24. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства /Г. В. Савицька // Підручник - 5-е вид., Перероблене і доповнене М. ИНФРА, 2009. 536 с.

25. Саблук П.Т. Економічний механізм АПК у ринковій системі господарювання. *Економіка АПК*. 2007. №2. С. 3 – 10.
26. Самойлова Т. А. Аналіз ефективності використання власного і позикового капіталу підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repository.vsau.org/getfile/6272.pdf>.
27. Степанюк Р.А. Ефективність застосування принципів фінансового менеджменту в управлінні підприємством. [Електронний ресурс]. Режим доступу: file:///D:/Downloads/Nzlubp_2013_11_46.pdf
28. Стецюк П.А. Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2005. №11. С. 110 - 116.
29. Фінансовий менеджмент: Інтегрований навчальний посібник. Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. 209 с.
30. Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер.кол.авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. К.: КНЕУ, 2005. 535 с.
31. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / За ред. проф. Г.Г Кірейцева. Вид.третє, перероб. і доп. К.: ЦНЛ, 2004. 531 с.
32. Хелферт Э. Теория финансового анализа. М. : 2003. 640 с.
33. Чміль Г.М. Капітал підприємства та чинники зміни його оборотності. *Економіка. Управління. Інновації*. 2014. №1(11). С. 72-80.
34. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Суми, 2009. 346 с.